

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 50 (1453) 1977 GRUODIS - DECEMBER 15

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Žymūnus išlydint

Kai 1933 m. mirė Kaune rašytojas ir visuomenės veikėjas kan. Tumas-Vaižgantas, laidotuvsė dalyvavo didelės minios žmonių. Tuomet spaudoje buvo rašoma: lietuviai nevisuomet moka gerbti gyvuočius, bet moka laidoti mirusius. Tai nebuvo vienintelis toks atvejis — vėliau daug kartų pasitvirtino minėtoji tiesa. Taip buvo Lietuvoje, taip yra ir išeivijoje. Gyvi žymūnai gana retai susilaukia visuomenės įvertinimo. Visų pirma dėlto, kad jie paprastai būna kuklūs, nesireklamuoja. Net ir jų darbai nevisuomet būna žinomi visuomenei. Taip buvo pvz. su velioniu dr. A. Sapoka. Tiesa, jis mirė dar būdamas jaunas (55 metų), tačiau savo istoriniais ir publicistiniais darbais jau buvo plačiai pagarsėjęs. Gyvas būdamas, neįtėjęs visuomenės įvertinimo, kokio buvo užsitarnavęs. Kaip redaktorius buvo kai kurių asmenų ir grupių net puldinėjamas. Laidotuvių dieną jis susilaukė nepaprastai didelio dėmesio bei visuomenės įvertinimo. Panašiai buvo su visuomenės veikėju bei redaktoriumi J. Kardeliu. Ir jis plačios visuomenės įvertinimo sulaukė tikrai laidotuvių dieną, kai įvairių pažiūrų tautiečiai susirinko ties jo karstu. Šie du ryškūs pavyzdžiai rodo, kad gyvas žmogus mums atrodo lyg permažas, lyg to įvertinimo nenusipelnęs.

PRIE MINETŲ pavyzdžių priklauso ir a.a. dail. Telesforas Valius. Kol gyvas, jis buvo pastebimas viešumoje tik tiktai kūrybiniais savo darbais parodose, spaudoje. Kas tų parodų nematė, spaudoje nesekė, dail. T. Valių pažinojo tikrai kaip eilinį tautietį. O ir tie, kurie jį pažinojo kaip kūrėją ir kaip žmogų, neskubėjo nei su jo pagerbimu, nei įvertinimu. Kai dail. T. Valius sulaukė 60 metų amžiaus, spaudoje pasirodė tiktai kuklūs paminėjimai. Nebuvo surengta nei apžvalginė jo darbų paroda, nei atitinkamas platesnis paminėjimas-akademija. Ir kokia gyvenimo ironija! T. Valius daug rašė apie savo kolegas dailininkus — gyvus ir mirusius, vertino jų darbus, parodas, leidinius, bet kai atėjo jo paties 60 metų sukaktis, jo kolegos tylėjo. Greičiausiai dėlto, kad dail. T. Valius buvo labai kuklus, pats niekad garbėn nesiveržė, o tiktai labai daug dirbo, kūrė. Antra, galbūt buvo perjaunas — dar buvo tikimasi iš jo vis naujų kūrybos vaisių. Deja, jo gyvenimo kelias buvo trumpesnis nei buvo tikėtasi. Jis nutrūko toje vietoje, kur turėjo pražysti brandžiausi kūriniai. Mūsų visuomenė tai skaudžiai pajuto ir suprato, kad neteko didelio, bet dar neįvertinto žmogaus. Savo įvertinimą jį parodė nepaprastai gausiu dalyvavimu Velionies laidotuvsė.

DAILININKO T. Valiaus didybė glūdi dviejose plotmėse, būtent — asmeninėje ir kūrybinėje. Ji būtų galima palyginti su kukliai žydinčia gėle, bet turinčia gilią šaknis. Kasdieniniame gyvenime jis buvo tikrai kuklus žiedas, bet ne tuščiaiduris. Jo laikysenoje nebuvo jokių pretenzijų, rodančių dirbtinį veržimąsi į augštybes. Jo santykiai su visais buvo lygūs, kultūringi, išbalansuoti, be jokio rūstumo. Mokėjo išlaikyti pusiausvyrą ir gana karštos situacijose. Priešų, atrodo, jis neturėjo, nors kartą išsireiškė, kad rašydamas recenzijas apie dailės parodas, leidinius bei dailininkus jų „daug“ įsigijo. Bet tai nuomonių susikirtimai estetinėje srityje, kur niekad ir niekur vienos nuomonės nebūna. Ta jo kultūringa, išbalansuota laikysena, pilna supratimo ir paslaugumo, plaukė iš jo krikščioniškos sielos, kuri susiformavo lietuviškoje tradicijoje. Tai matyti ir jo kūryboje, kur jis buvo įleides gilią šaknis. Apdovanojamas dideliu talentu ir nepaprastu darbštumu, dail. T. Valius paliko tokį lobį, kuriuo lietuvių tauta galės didžiulius bei žengti į tarptautinę plotmę. Reikia tikėtis, kad jo palikuonys pajėgs sudaryti atitinkamą monografiją ir jį sudėti būdinguosius kūrinius, kurie šimtmečiais liudys talentingąjį kūrėją ir drauge įkvėps jaunąsias kartas turtinti lietuviškąją kultūrą, kaip ir pats Velionis darė. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

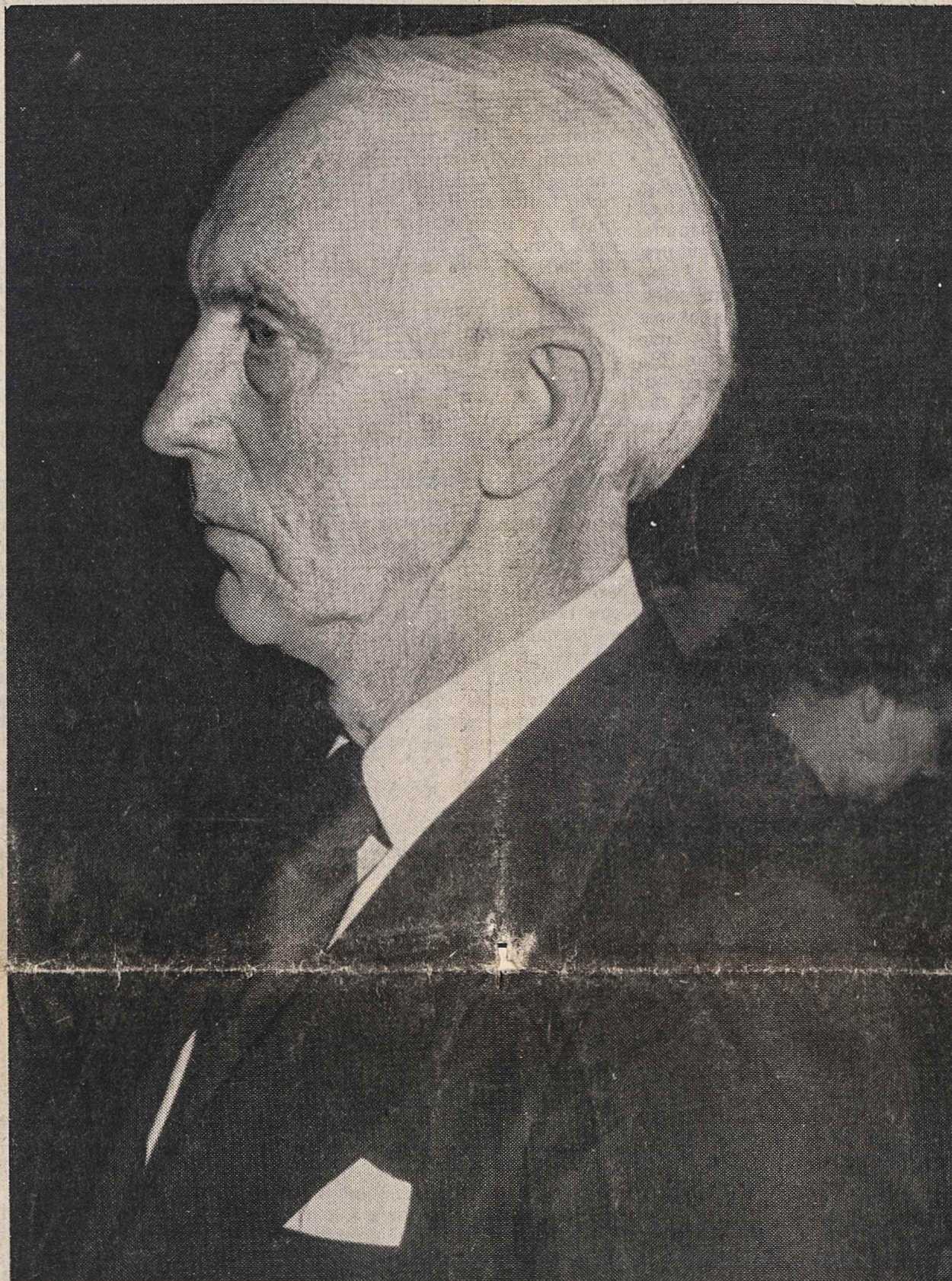
Gausėja bedarbiai

Nedarbas Kanadoje lapkričio mėnesį sezoniniu masteliu padidėjo 0,1% ir pasiekė 8,4%. Nedarbo draudos pašalpas gavo 840.000 kanadiečių, kai tuo tarpu pernykščių metų tą patį mėnesį jos buvo mokamos 708.000 asmenų. Iš tikrųjų bedarbių skaičius jau seniai yra prašokęs milijoną, nes daug kanadiečių, išnaudoję nedarbo fondo išmokas, gauna statistikon neįtrauktas socialinės gerovės pašalpas. Problema sudaro nepakankamas šiemetinis darbų pagausėjimas tik 236.000. Lapkričio mėnesį darbų turėjo 9.830.000 kanadiečių. Komentatorių nuomone, dabartinis nedarbas prilygsta didžiajam ekonominei krizei šio šimtmečio ketvirtajame dešimtmetyje. Paskirose provincijose bedarbių esama: Newfoundland — 17,9% visos darbo jėgos, N. Brunswice — 14,6%, Prince Edward saloj — 12,4%, prancūziškajam Kvebeke — 14,4%, Naujojoje Skotijoje — 10,7%, Britų Kolumbijoj — 8,5%, Ontario — 6,8%, Manitoboj — 6,5%, Albertoj — 4,7%, Saskačevane — 4,6%. Daugiausia bedarbių turi dvi gyventojais gau-

siausios Kanados provincijos: Kvebekas — 295.000 ir Ontario — 253.000.

Kanados premjeras P. E. Trudeau vizitų provinciniam premjeram užbaigė susitikimą su Kvebeko R. Levesque ir su NDP socialistų premjeru A. Blakeney Saskačevane. Kvebeko mieste įvykęs P. E. Trudeau-R. Levesque susitikimas pritarimo problemom spėsti, o Kanados vienybės klausimu abu politikai taip ir liko griežtai priešingos nuomonės. Premjeras R. Levesque netgi pabrėžė savo sprendimą išjungti iš federacinio parlamento vaju, jeigu jame bus iškelta Kanados konstitucijos reforma. Gavęs visų provincijų premjerų pritarimą, P. E. Trudeau, atrodo, paskelbs visų premjerų konferenciją ekonominiams Kanados klausimais.

Toronto Royal York viešbutyje pirmosios sniego pūgos metu buvo surengti pietūs federacinei progresyvių konservatorių partijai paremti. Svečių susilaukta 1.700, kurių kiekvienas (Nukelta į 8-tą psl.)

Dail. A.A. TELESFORAS VALIUS, 63 metų amžiaus, iškeliavęs amžinybėn 1977 m. gruodžio 1 d. Nuotr. V. Maco

PRANEŠIMAS IŠ ITALIJOS

Didieji komunistų nusikaltimai

Sacharovo tribunolo liudininkai Romoje iškėlė žmogaus teisių laužymą Sovietų Sąjungoje

Antrajai Sacharovo tribunolo sesijai, kuri prasidėjo lapkričio 25 d., vadovauja Simonas Wiesenthal, kurio manymu, komunistų nusikaltimai nesiskiria nuo nacių žiaurumų II D. karo metu. Tribunolo narių tarpe yra žymių politikų, kultūros ir religijos atstovų, kaip pvz. rašytojas Raymond Aaron, Simone de Beauvoir, Eugene Ionesco, Arthur Koestler, Saul Bellow, Friedrich Duerrenmatt ir kt.

Pirmoji diena buvo skirta liudijimams apie politinę ir ideologinę diskriminaciją Sov. Sąjungoje.

Lietuvos vardas

Jau šią pirmąją dieną Italijos spaudoje plačiai nuaidėjo ir Lietuvos vardas. Įtakingasis Romos dienraštis „Il Tempo“ beveik visą puslapį užimančiame pranešime apie Sacharovo tribunolo Romoje pradėtus darbus įsidėjęs lietuviškas žodinis belaisvės Nijolės Sadūnaitės nuotrauką, simbolizuojančią visus tuos, kurie šiandien, atsisakydami moralinių kompromisų, kovoja už sąžinės ir religijos laisvę. Dienraštis „Il Tempo“ cituoja Nijolės Sadūnaitės teismo gynybinį žodį: „Ne aš esu kalta, bet jūs, kurie mindžiojate po kojomis elementariausias žmogaus teises. Si diena yra laimingiausia mano gyvenime. Aš esu teisiama už „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką“, kuri kovoją prieš fizinę ir dvasinę žmonių tironiją. Reiškia aš esu teisama už tiesą ir meilę žmonėms. Kas gali būti gyvenime svar-

biau, kaip mylėti žmones, jų laisvę ir garbę. Meilė žmonėms yra visų didžiausioji meilė, o kovoti už žmonių teises — gražiausioji meilės daina!“

Sacharovo žodis

Pirmąjį tribunolo posėdį simboliškai pradėjo akademikas Andriejus Sacharovas ir garsinio filmo juosta Maskvoje įregistruota pareiškimu. Jaudinanti atmosfera gaubė posėdžių salę, kur kėlė Sacharovo teises visur, kur jos yra pažeidžiamos, tas tuo pačiu gina visą žmoniją“. Sacharovas trumpai nurodė pagrindinius tribunolo uždavinius — ištirti ir iškelti į viešumą žmogaus teisių pažeidimus visoje srityse, atskleisti religinius persekiojimus, tautinių grupių teisių slopinimą, ideologinę ir rasinę diskriminaciją, darbininkų išnaudojimą, emigracijos varžymus, psichiatrijos piktnaudžiavimą, informacijos ir judėjimo laisvės paneigimą. Sacharovas savo pareiškime taip pat priminė kaikiurių sovietų kalinamų žymesniųjų žmogaus teisių gynėjų pavardes, jų tarpe ir lietuvių Balį Gajauską, kuris už vadinamą „antitarybinę“ agitaciją buvo suimtas šių metų pavasarį Vilniuje. Po Sacharovo pareiškimo buvo taip pat perskaitytas rašytojo Aleksandro Solženici-Bažnyčios Kronika“, kuri kovoją prieš fizinę ir dvasinę žmonių tironiją. Reiškia aš esu teisama už tiesą ir meilę žmonėms. Kas gali būti gyvenime svar-

biau, kaip mylėti žmones, jų laisvę ir garbę. Meilė žmonėms yra visų didžiausioji meilė, o kovoti už žmonių teises — gražiausioji meilės daina!“

ma.

Iškiliųjų liudininkai

Apie politinių ir pilietinių teisių pažeidimus Sov. Sąjungoje kalbėjo Liudmila Aleksejeva. Ji paminėjo ir Viktorą Petkų, kalinamą kaip Helsinkio sutarties vykdymui sekti komiteto narį. Kronid Liubarskij pasakojo apie politinių kalinų terorizavimą, o matematikas Leonid Pljušč — apie savo pergyvenimus psichiatrinėse ligoninėse, kur yra kalinami tūkstančiai žmonių. Buvęs R. Vokietijos prof. Helmut Nitsche sakė buvęs suimtas už laišką JAV prez. Carteriui. R. Vokietijos disidentas Stegmar Faust liudijo apie žiaurias politinių kalinų sąlygas.

Venclovos liudijimas

Lietuvių tautos kova už religinę laisvę ir kitas pagrindines žmogaus teises šiandien plačiai aidai Vakarų spaudoje, radijuje bei televizijoje. Proga tam davė poeto Tomo Venclovos liudijimas tarptautiniame Sacharovo tribunole Romoje. Jis, specialiai iš JAV atvykęs į Romą, tribunolui liudija apie dabartinę tikinčiųjų Bendrijos padėtį Lietuvoje, apie jos teisių slopinimą, apie drąsą ir ryžtingą lietuvių tautos kovą už sąžinės laisvę ir visas kitas lietuvių tautai paneigtas pagrindines žmogaus teises. T. Venclova tribunolui buvo pristatytas kaip Lietuvoje veikiančios Helsinkio nutarimų vykdymui remti visuomeninės grupės narys. Venclova savo (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

EGIPTO PREZ. A. SADATAS NUTRAUKĖ DIPLOMATINIUS RYŠIUS su Sirija, Libija, Alžerija, Iraku ir P. Jemenu, išsakydamas jų ambasadoriams išvykti per 24 valandas. Egipto diplomatai taip pat buvo atšaukti iš minėtų valstybių. Šį griežtą sprendimą išprovokavo Tripolio konferencijoje priimtas nutarimas, pasisakantis už diplomatinių santykių užšaldymą su Egiptu. Toje konferencijoje dalyvavo ir palestiniečių PLO organizacijos delegacija su savo vadu Y. Arafatu. Jos pareigūnai taip pat buvo ištremti iš Egipto už prez. A. Sadato kelionės Izraelin kritiką. Sovietų spauda prez. A. Sadatą pavadino arabų reikalų išvadiku, primindama II D. karo metais Norvegijoje išgarsėjusį V. Quislingą. Į šį kaltinimą prez. A. Sadatas reagavo Sovietų Sąjungos, Čekoslovakijos, R. Vokietijos, Vengrijos, Lenkijos konsulatų.

ir kultūrinių centrų uždarymu Kaire, Aleksandrijoje, Port Saide ir Aswane. Egipto premjeras M. Salemas, pranešdamas dalinį diplomatinių ryšių nutraukimą parlamentui, tuos kultūrinius komunistinių valstybių centrus pavadino marksizmo bei komunizmo propagandos lizdais. Šia proga prisimintina, kad Egiptas 1972 m. ištremė apie 20.000 kairiųjų Sovietų Sąjungos patarėjų, kai jam buvo nutrauktas sovietinių ginklų tiekimas, o 1976 m. atšaukė draugiškumo sutartį, kurios dėka Sovietų Sąjunga turėjo aviacijos ir laivyno bazes Egipto teritorijoje. Konsulatų bei kultūrinių centrų uždarymas, oficialiai nenutraukiantis diplomatinių ryšių, yra aiškus įspėjimas Sovietų Sąjungai ir jos satelitams nekurstyti prez. A. Sadato priešų ir netrukdyti jo taikos veiksmų.

Draugai ir priešai

Prez. A. Sadato Kaire gruodžio 14 d. šaukiamoje konferencijoje sutiko dalyvauti tik Izraelio, JAV ir Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimo atstovai. Arabų skilimo žaizdas bando gydyti JAV valstybės sekr. C. Vance savo keltone į Egiptą, Izraelį, Siriją, Jordaną, Libaną ir Saudi Arabiją. Tuo pačiu tikslu pasitarimus su prez. A. Sadatu ir Sirijos prez. H. Assadu turėjo Jordanijos karalius Hussein. Sirijos prez. H. Assadas buvo nusikridęs į Saudi Arabiją ir Kuwaitą, matyt, norėdamas sustabdyti šių kraštų finansinę paramą Egiptui. Prez. A. Sadatas 350.000 egiptiečių miniai Kaire pasakiojo kalbą savo priešus pavadindamas kvailiais nykštukais, nenorinčiais suprasti jo pareiškimo Izraelio parlamente. Ten aiškiai buvo pasisakyta už visų Izraelio okupuotų žemių grąžinimą arabų valstybėms. Pasak A. Sadato, Egiptas niekada nepriims taikos betkokia kaina ir stengsis, kad ji būtų paremta teisingumo principais. Savo kalbą jis užbaigė įsipareigojimu užtikrinti taiką tarp Izraelio ir Egipto, susilaukdamas minios ovacijų.

Politinė krizė

Portugalijos parlamente pasitikėjimo klausimą pralaimėjo premjero M. Soareso socialistų mažumos vyriausybė 159:100 balsų santykiu. Prieš ją balsavo socialdemokratai, krikščionys demokratai ir komunistai. Pasitikėjimo klausimas iškilo dėl premjero M. Soareso numatytų

griežtų priemonių ekonomijai atstatyti. Portugalija šiemet turėjo \$1,2 bilijono prekybinį deficitą, kuriam padengti jai reikėjo \$800 milijonų paskolos iš Tarptautinio Pinigų Fondo. Pastarasis reikalauja, kad vyriausybė apkarpytų savo išlaidas, padidintų mokesčius gyventojams, sumažintų infliaciją nuo 30% iki 20%. Šioms reformoms įgyvendinti M. Soareso socialistams reikėjo socialdemokratų ir krikščionių demokratų paramos. Už ją jie pareikalavo savo atstovų įsileidimo koalicinės vyriausybės. Prez. A. R. Eanes turi du pasirinkimus — naujos vyriausybės sudarymą bei patikėti M. Soaresui arba skelbti parlamento rinkimus, kurie buvo numatyti tik 1980 m.

Carterio kelionės

JAV prez. J. Carteris gruodžio 29 d. pradės devynių dienų keliones į šešias valstybes — Lenkiją, Iraną, Indiją, Saudi Arabiją, Prancūziją ir Belgiją. Didžiausia staigmena tenka laikyti Varšuvoje suplanuota spaudos konferencija, kurios ten dar nėra turėjęs nė vienas JAV prezidentas. Vizitui Indijai, atrodo, bus stengiamasi sustiprinti premjero M. Desajaus poziciją. Arabų valstybėse pokalbiai daugiausia liks naftos problemas, Prancūzijoje — abiejų šalių draugiškumą, Briuselyje — S. Atlanto Sąjungos ir Bendrosios Rinkos reikalus. 1978 m. kovo pabaigoje prez. J. Carteris planuoja lankytis Nigerijoje, Brazilijoje ir Venecueloj, o vasaros pradžioje žada dalyvauti ekonominėje Vakarų pasaulio vadų konferencijoje Bonnoje, V. Vokietijos sostinėje.

Nori bazės

Sovietų Sąjunga veda derybas su Ispanija dėl bazės laivams Algeciro uoste, kuris yra kitoje įlankos pusėje nuo britų Gibraltar. Oficialiai šioje bazėje sovietų prekybos ir žvejybos laivai pasipildytų kūrą. Naftą jiems parūpintų valstybinė firma „Campsa“, turinti rafinerijas Algeciro. Sovietų laivų apsilankymu jų jūrininkai gerokai sustiprintų šio uosto ekonomiją. Problema Š. Atlanto Sąjungai gali sudaryti specialūs žvalgybos įrenginiai kaikiuriuose sovietų laivuose, nes jų dėka būtų lengva sekti Gibraltarą bazę. Derybomis susidomėjo Britanija ir JAV, pareikalaudamos informacijų, bet jokio protesto lig šiol nepareiškė.

Šiame numeryje:

Žymūnus išlydint

A.a. dailininką Telesforą Valių palaidojus

Didieji komunistų nusikaltimai

Sacharovo tribunolo apklausa Romoje ir lietuviai

Lietuvių palikimai Romoje

Sovietai kėsina į testamentinius mūsų išeivijos palikimus

„Mes padarėm, ką galėjom...“

A.a. Kriaučiūnas — sportinių laurų skynėjas Lietuvai

Ar buvo ryšys?

Atsiliepiamas į prof. J. Jakšto straipsnį „T. Žiburiuose“

Lietuvis trijuose žemynuose

Kun. Antanas Perkumas — Venecuelos lietuvių kapelionas

Mokslo ir kūrybos simpoziumas

Reportažas apie išeivijos mokslininkų studijų dienas

Dail. Valius gyvenime ir kūryboje

Leonardo Andriekaus žodis apie velionį dailininką

Rašytojo Venclovos pareiškimai

Pranešimas iš Romos apie jo atsilankymą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuvių palikimai pavojuje

Čia spausdiname teisininkės dr. Elenos Armanienės informacinę rašinių iš ELTOS biuletenio 1977 m. 48 nr.

Sovietų Sąjungos teisingumo komisariatas yra įsteigęs Vilniuje "Injurkolegijos" įstaigą (Inostranaja Juridicheskaja Kolegija) — Užsienio Reikalams Teisingumo Kolegiją, kuri klastingu ir apgaulės būdu pasirūpina išgauti iš įpėdinių, pagal jų reikalavimus, paruoštus anglų ir rusų kalbomis įgaliojimus (power of attorney), vieniems tikrai pasirašant, o kitus parašus suklastojant. Kiekvienas mūsų gerai suprantame, kad Lietuvos žmonės neturi kito pasirinkimo tik pasirašyti prievarta jiems įteiktus įgaliojimus, nes geležinis pjautuvus yra įtakingesnis už tiesą ir teisingumą. Tokie įgaliojimai iš Vilniaus įstaigos yra persiunčiami į Maskvos Injurkolegijos centrą, kuris juos persiunčia į Niujorką Sovietų Sąjungos interesus atstovaujanti ir stipriai išsilaikijusiai Wolf, Popper, Rose ir Jones advokatų įstaigai. Pastaroji siaučia visuose JAV, Kanados ir kitų kraštų teismuose per savo pasirinktus patikimus agentus. Šie pristato jiems prisiūstus įgaliojimus, atstovauja tai advokatų įstaigai visuose JAV teismuose, kuriuose yra tvarkomi mirusiojo lietuvių paveldėjimo reikalai.

Neseniai viename teisme sprendžiant mirusio lietuvių paveldėjimo byloje liudininke buvo pristatyta tos pačios Niujorko advokatų įstaigos viena bendradarbių, kuri patvirtino, kad šiuo metu ta įstaiga turinti apie 1.500 paveldėjimo bylų ir tuo būdu perveda milijonus dolerių į Sovietų Sąjungos išdą.

Visai aišku, kad Sovietų Sąjungai rūpi ne okupuotos ir pavergtos Lietuvos įpėdinių gervė, bet jiems atitenkančių dolerių užgrobimas.

Daug stengiamasi pagelbėti Lietuvoje gyvenantiems įpėdiniams, remiantis Lietuvos suverenumu, pripažįstamu JAV-bių vyriausybės, ir tarptautine teise, primenant, kad Lietuva yra Sov. Sąjungos okupuota. Nežiūrint visu pastangų, vis dėlto reiki pasisuka tokius palikimus išgelbėti nuo Sov. Sąjungos gerai apgalvotų žabangų.

Visoje plačioje pasaulio lietuvių organizuotoje veikloje nėra nė vieno veiksnio, kuris tais gyvybiniais reikalais rūpintų ir pagelbėtų. Todėl tai būtų vienas ateities darbų per VLIKą ir jo neatskiriama talkininką Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondą ateiti į pagalbą kovoje su pavergėjų užmačiomis...

Red. pastaba. Palikimų klausimas yra lygiai aktualus ir Kanadoje, kur taip pat veikia Sov. Sąjungos pasamdyti kanadiečiai advokatai, turį centrinę įstaigą Otavoje. Tą klausimą ir Kanados Lietuvių Bendruomenė, pasitelkusi teisininkus, turėtų išstudijuoti ir surasti kelius apsaugoti lietuvių turtui, kad nepatektų į sovietinės valdžios įstaigų rankas.

Ypatingai daug galios įgavo Sovietų Sąjungos interesams atstovaujanti Niujorko advokatų įstaiga, kai 1968 m., jai dalyvaujant, buvo išspręsta JAV augščiausiam teisme Zechering vs Miller (389 US 429) byla. Sprendime pasakyta: "JAV-bės neprivalo įsiterpti į kurios nors valstybės vidaus reikalų patvarkymą". Šiuo sprendimu vadovaujama beveik visuose JAV-bių teismuose.

Po tos bylos nuosprendžio 1969 m. buvo rašyta į JAV Valsybės Departamentą, atsiaklausiant, ar galima būtų tiesiogiai susisiekti su įpėdiniais Lietuvoje, kad ir per JAV ambasadą Maskvoje, pasikviestus tokius įpėdinius ir betarpiškai išmokant jiems priklausancias palikimo dalis. Į tą užklausimą De-

partamentas atsakė: "JAV atstovybė Maskvoje sutiktu, kad Lietuvos piliečiai kreiptųsi čia minimais reikalais, bet tam sudaro didelį sunkumą, nes ne daug tokių įpėdinių sutinka važiuoti į Maskvą, arba tie, kurie ir atvyksta, turi sunkumų patekti į vidų, nes ambasada yra saugojama karinės apsaugos..." Toliau pastebima: "Beveik nėra kelio išvengti Injurkolegijos visuose paveldėjimo reikaluose, o jeigu kartais ir pavyksta sudaryti bent kokius dokumentus palikimams patvarkyti kitu keliu, vistiek neišvengiama vienu ar kitu būdu tos įstaigos trukdymo..."

Neseniai viename teisme sprendžiant mirusio lietuvių paveldėjimo byloje liudininke buvo pristatyta tos pačios Niujorko advokatų įstaigos viena bendradarbių, kuri patvirtino, kad šiuo metu ta įstaiga turinti apie 1.500 paveldėjimo bylų ir tuo būdu perveda milijonus dolerių į Sovietų Sąjungos išdą.

Visai aišku, kad Sovietų Sąjungai rūpi ne okupuotos ir pavergtos Lietuvos įpėdinių gervė, bet jiems atitenkančių dolerių užgrobimas.

Daug stengiamasi pagelbėti Lietuvoje gyvenantiems įpėdiniams, remiantis Lietuvos suverenumu, pripažįstamu JAV-bių vyriausybės, ir tarptautine teise, primenant, kad Lietuva yra Sov. Sąjungos okupuota. Nežiūrint visu pastangų, vis dėlto reiki pasisuka tokius palikimus išgelbėti nuo Sov. Sąjungos gerai apgalvotų žabangų.

Visoje plačioje pasaulio lietuvių organizuotoje veikloje nėra nė vieno veiksnio, kuris tais gyvybiniais reikalais rūpintų ir pagelbėtų. Todėl tai būtų vienas ateities darbų per VLIKą ir jo neatskiriama talkininką Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondą ateiti į pagalbą kovoje su pavergėjų užmačiomis...

Red. pastaba. Palikimų klausimas yra lygiai aktualus ir Kanadoje, kur taip pat veikia Sov. Sąjungos pasamdyti kanadiečiai advokatai, turį centrinę įstaigą Otavoje. Tą klausimą ir Kanados Lietuvių Bendruomenė, pasitelkusi teisininkus, turėtų išstudijuoti ir surasti kelius apsaugoti lietuvių turtui, kad nepatektų į sovietinės valdžios įstaigų rankas.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estiškę duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Mobawrk Furniture Ltd.

PILNAS NAMU APSTATYMAS
Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbinimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinelės

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Iškreipta tikrovė praeities šešėliuose

Pastabos dėl Zecharjō Čėsnos pareiškimų lietuvių-žydų santykių klausimu

JUOZAS KOJELIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Lietuvius kaltina, sovietus dėl lietuvių žudymo teisina

Daugelis kitų Čėsnos tvirtinimų prasilenkia su tiesa nemažesne paklauda, kaip tvirtinimas tremtinių klausimu. Pvz. sovietų invazijos dieną manifestacijos Kaune buvo be galo skystos. Tą dieną, man traukiniu išvykstant į Kauną, Vilniuje buvo dar ramu. Kaune jau radau gatvėmis važiuojančius rusų tankus ir pilnus kareivių sunkvežimius. Žygiavo ir pėstininkai. Iš geležinkelio stoties pėsčias nužygiauvau iki pat Laisvės alėjos galo, paskui grįžiau ir Parodos gatvę ėjau pas draugus į Žaliakalnį. Rasiniai lietuvių ir žydų skirtumai gal ryškūs ir nesunkiu buvo Lietuvoje vienus nuo kitų atskirti. Trijose vietose mačiau negausius būrelius demonstrantų (20-30 žmonių); daugiausia žydaitės dainavo iki tol man niekad negirdėtą dainą "Jau pradžio obelys ir kriaušės". Žydaitės mėtė ant rusų tankų gėles. Komunistinis pogindis okupacijai buvo pasirusęs, bet buvo silpnas. Visoje Lietuvoje tuo metu buvo tik apie 1.700 komunistų, iš kurių tik apie 25% lietuvių. Čėсна gi tvirtina, kad invazijos metu "Kaune bei kituose miestuose" demonstracijos buvusios "gan masiškos". Kaip buvo kituose miestuose, nemaniau, tačiau netikiu, kad būtų buvusios masiškos.

Pirmos okupacijos dienos nuotaikai pavaizduoti papasakosiu tokį įvykį. Einant Parodos gatvę į kalną, pakalnėn gatvės viduriu ėjo demonstruojančių žydaičių būrelis. Ant šaligatvių gal tirštai stovėjo žmonės ir tyliai stebėjo demonstrantes. Sustojau ir aš ir pusbalsiu pasakiau nepalankią pastabą. Tuoj prie manęs prišoko jaunas žydas ir suriko:

— Ką pasakei, draugas?

— Pasakiau, kad mergaitės gražiai dainuoja.

— Aš tau parodysiu gražiai dainuoja. Jūsų laikas pasibaigė. Eismė ir policija, — rėkė mano užpuolėjas.

Prišoko dar du ar trys žydai ir užlaužė užpakalyje mano rankas. Minia pradėjo spautis, mano užpuolėjams leisdama nepalankias replikas. Aš buvau jaunas, tvirtas vyras ir, naudodamasis minios prielankumu, būčiau pajėgęs nuo užpuolikų atsiginti. Bet, vengdamas didesnės triukšmo, apsisprendžiau, anot Cezario, "fuga salutem petere" (įieškoti išsigelbėjimo pabėgime). Man rūpėjo, kad jie paleistų skaudžiai užlaužtas rankas.

— Gerai, eikime į policiją. Pamatysime kas kaltas. Prašau su manim eiti liudininkus, — kreipiausi į aplink stovinčius.

Ir pradėjome eiti. Staiga aš šokau, įsimašiau į minią, o mano persekiotojus kiti pečiai su laikė. Aš sprukau į artimiausią kiemą, galvodamas kiemais pabėgti iš samyžio vietos. Įbėgęs nusigandau, nes kiemas buvo apsuptas augšta mūrine tvora. Pastebėjau prie pat žemės atidarytą langą. Smukau pro jį ir atsidūriau tuščiam pusrūsyje. Gal už pusės minutės būrelis persekiojau, šūkaudami, įbėgė į kiemą, bet manęs neradė, triukšmaudami, vėl išbėgė į gatvę.

Porą valandų nediršau išeiti iš savo "kalėjimo". Sėdėdamas ten, galvojau, kas gi nutiko. Gimnazijoje draugavome su žydais. Kartu ruošdavome pamokas. Savo švenčių metu atnešdavo macų, tokio raudono gėrimo. Nusivesdavo į "šiulę". Tarnaudami kariuomenėje irgi sutarėme. Daugelis jų, kaip ir aš, dirbo kuopų ar pulko štabo raštinėse. Pirmąją okupacijos dieną pirmą kartą nusigandau žydų. O taip pat supratau, kad bolševikiškas "draugas" skiriasi nuo lietuviško.

Čėсна skaitytojams (ir istorijai) pristato tarsi teisiniančią Zvirblio ("LTSR augščiausiojo teismo pirm. pavaduotojo ir baudžiamosios kolegijos pirmininko") nuomonę, kad žydų žudynėse daugių daugiausia dalyvavę 18.000 Lietuvos gyventojų. Zvirblis net jam parodęs sąrašą asmenų, gavusių nacių teisę nešioti ginklą. Nežinau, kas ir kaip gaudavo teisę nešioti ginklą, tačiau kiekvieną tokį žmogų kaltinti žydų šaudymu yra labai neatsakinga. Pvz. iš savo patirties galiu tvirtinti, kad 1943-44 m. iš kelių dešimčių Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo

tarnautojų (jie turėjo teisę nešioti ginklą) tik vienas vienintelis talkino gestapai šaudyti žmones. Kalbant apie policiją, kiek jų tarpe buvo švariausios sąžinės vyrų, dirbusių antinacinėje rezistencijoje. Šių nusikaltėlių skaičių Čėсна bus padauginęs daugiau nei 40 kartų.

Čėсна teisingai, sakydamas, kad į žudynes išėjo "visuomenės atmatos", "kriminalinis elementas", "lengvatikiai "ultra patriotai" ". Jie nusikaltėliškai žudė ne tik žydus, bet ir lietuvius, tikrus ar įtariamus komunistus. Žudikas lieka žudiku, nežiūrint kokiais motyvais žudynes vykdė. Tačiau nekaltą žmogų apkaltinęs žudikas, pats kaltintojas atėjęs prie žudiko rolės. Taip ir Čėсна, per lengvai švaistydama šis žudikų kaltinimais, prie "visuomenės atmatų" priskiria visą Lietuvių Aktyvistų Frontą, paruošusį ir pravedusį 1941 m. lietuvių tautos sukilimą. Tai labai pikta ir neatsakingas kaltinimas, nors ir palydimas tvirtinimu "NE, NE, visa lietuvių tauta nekaltai".

Karas ir frontai kriminaliniam elementui sudaro palankias sąlygas nusikaltimams veiklai. Neįsivaizduojamų žiaurumų įvyksta ir dabartiniame žydų-arabų konflikte, nors tiek žydai, tiek arabai įvykių kontrolei turi savo pačių rankose. Lietuviai okupaciją ir jų pasikeitimo metu kontrolės savo rankose neturėjo ir dabar neturi. Tokios rūšies nusikaltėlius okupacijose dengia okupantai, nes jie yra jų talkininkai. Ačiū Dievui, lietuvių tauta tos rūšies talkininkų nei rusams, nei vokiečiams daug nedavė. Todėl ir retorišką Čėsnos klausimą, "ar galima juos (t.y. aktyvistus) traktuoti kaip visos tautos, valios, siekių ir tikslų reiškėjus", lietuvių tauta unisonu atsakytų TAIP. Jie, aukodami savo gyvybę, gynė Lietuvos laisvę.

Labai charakteringa, kad savo išvedžiojimų vingiuose Čėсна iš vienos pusės smerkia sovietus už jų nusikaltimus prieš lietuvių tautą, gi iš antros — konkrečiuose įvykiuose — bando juos teiginti ar sukelti tam tikrų abejonių. Pasikvietęs liudininku prisipažinti Rainių miško žudiką "valstybės saugumo vyr. leitenantą" Zalymą ir kitus į jį panašius, perša mintį, kad Rainiuose, Praveniškėse ir kitose vietose įvykdytos bolševikų žudynės galėjusios būti nacių inscenizuotos. Net piktažeme Lietuvos žydų Izraelyje draugijos rašte tokia nesąmonė nesiūloma. Bet ten sovietų žiaurumui pateisinti sugalvota kita aplinkybė. Girdi, Telšių kalėjimo kaliniai, kuriai prasidėjus, sukilę. Sovietų prižiūrėtojai juos įveikė ir netolimame miškelyje išžudė. Aš negaliu suprasti (galiu tik spėti), ko siekia Čėсна ir žydų draugijos vadovybė šio baisaus nusikaltimo dengimu.

Lietuvoje civilinio karo nebuvo

Čėсна savo straipsniuose operuoja "civilinio karo" terminu. Ir vėl sunku suprasti, kodėl inteligentiškas žmogus okupuotame krašte vestą išsilaisvinimo kovą vadina civiliniu karu. "Civilinis karas" Lietuvoje — tai tezę, kurią pasauliui siekia įpiršti sovietai. Visi žino, kad lietuvių tauta kovojo prieš okupantą. Padėties nepakeičia, jei okupantas savo pusėje panaudojo, Čėsnos žodžiais kalbant, "visuomenės atmatas" ir "kriminalinį elementą" iš pačių lietuvių tarpo. Kad rusai nestovėjo sudėję rankas, laukdami "civilinio karo" išdavų, rodo paties Čėsnos teigimas, kad "pirmaisiais pokario metais lietuvių pasipriešinimo judėjimas — ginkluotos kovos prieš rusiškąją okupaciją forma išsiskyrė neregėtai masinį terorą (pabraukta J. K.), būdingą stalinistiniams režimams apskritai, o susiklosčiusiomis tuomet Lietuvoje aplinkybėmis ypatingai".

Sine ira et studio

Viešajai pasaulio opinijai prieš lietuvių nuteikti pastaruoju metu žydai tiesiog kalnais verčia kaltinančią propagandą. Pikta ir neteisingai išpūstais kaltinimais jie skaudina nacių padarytas ir komunistų tebedaromas lietuvių tautai žaizdas. Čia noriu prisiminti vieną visai neseniai patirtą įvykį.

Prieš kelias savaites "Los Angeles Times" dienraštyje pasirodė Lietuvos klausimu mano laiškas. Sekančią dieną kažkas paskambino telefonu ir su ak-

centu kalbėdamas angliškai paklausė, ar aš Kojelis, kurio laiškas pasirodė laikraštyje.

— Taip, — atsakiau.

— Tu Varšuvoje šaudei žydus.

— Bet Tamsta kalbi su buvusiu nacių politiniu kaliniu, — bandžiau mandagiai kalbėti.

— Jeigu ne tu, tai ten buvo tavo giminės, draugai, pažįstami. Aš ten buvau. Ten lietuvių buvo tūkstančiai, ten jų buvo tūkstančiai.

Ir tuos tūkstančius jis taip kartojo, kad susidarė įspūdis, jog ten galėjo būti milijonas. Tada pradėjo kalbėti apie tų tūkstančių žiaurumą. Nei ukrainiečiai, nei vokiečiai nebuvę taip žiaurūs, kaip lietuviai.

Žinau, kad panašius užsiuolimų yra susilaukę ir kiti Kalifornijos lietuviai, rašę amerikiečių spaudoje.

Jau minėtame Lietuvos žydų Izraelyje rašte lietuvių laikomi tokiais baisiais, kad net vokiečiai juos prilaikę nuo žydų žudymo. Čėсна tokių idiotiškų kaltinimų nedaro. Tačiau, kad ir švelniai kalbėdamas, konkrečiose situacijose šviesių lietuvių elgesio broožų beveik neparodo. Jei kur ir iškelia, tai tuoj pat pasistengia nustumti į šešėlį. Net kunigo išgelbėti du žydų vaikučiai galutinėje pasekmėje nužudomi partizanų.

Čėсна kelia vieną labai įdomų klausimą: kodėl lietuviai nepadarė didesnio aktyvumo žydų gelbėjime. Dėl to aktyvumo stokos ekstremistai žydai net popiežių Pijų XII kaltino kaip karo nusikaltėlių. Objektiviam istorikui-sociologui galėtų būti labai įdomi tema, netgi doktoratinė tezė. Jei Vakarų Europos nacių okupuotose kraštuose gyventojai žydams teikė daugiau paramos, galėjo tai lemti dvi priežastys: a. su Vakarų Europos kraštais vokiečiai labiau skaitėsi ir ten labiau laikėsi tarptautinės teisės nuostatų.

Pvz. nei prancūzų, nei belgų, nei kitų vakariečių vokiečiai nebandė mobilizuoti. Į Lietuvą vokiečiai žiūrėjo kaip į galutinai užimtas ir aneksuotas žemes; b. Vakarų Europa prieš naciškąją okupaciją nebuvo išgyvenusi rusiškosios ir nepatyrusi žydų vaidmens komunistinėje tikrovėje. Gal pastaroji aplinkybė atsakytų į Čėsnos iškeltą klausimą dėl sukilimo metu vengrų išpuolių prieš žydus. Juk ten "lietuvių žydsaudžių" nebuvo. Ar tokie faktai žydų tautoje neturėtų išsiaukti ne tik kaltinimus, bet ir susimąstymą?

Neseniai Los Angeles sutikta Rusijos žydų papasakojo, kaip po karo lietuviai partizanai, nieko už tai neprašydami, ją su šeima išgabėję į Lenkiją, o iš ten ji pasiekusi Ameriką. Ji esanti Lietuvos partizanams amžinai dėkinga. Lietuvių palankumo yra patyręs dabartinis Izraelio premjeras Menahem Begin. Karinėje vokiečių vadovybėje žydų reikalu kalbėjo, stengdamasis užtartį, laikinosios Lietuvos vyriausybės ministras gen. Stasys Raštikis. Dėl žydų užtarimo nuo nacių nukentėjo žinomi Lietuvos valstybininkai — dr. K. Grinius, prel. M. Krupavičius, J. Aleksa. Lietuviai nesidavė nacių mobilizuojami ir vieninteliai iš vokiečių okupuotų Europos tautų nesudarė SS legijono, nors dėl to buvo uždarytos visos augstosios mokyklos ir daugelis intelektualų išgabenta į koncentracijos stovyklas. M. Begin niekad geru žodeliu nėra paminėjęs Baltijos valstybių, kovojančių už tautinį išsilaikymą. Žydai ne tik su lietuviomis, bet ir su kitomis tautinėmis grupėmis nesidėdavo bendrus junginius. Pilsai tik kaltinimai.

Lietuviai žydų nusikaltimų neregistravo; gydė tik savo žaizdas. Žydų nusikaltėlių neaiškino ir neįieškojo. Pagaliau ir nepajėgė to padaryti. Kurie gyvi, saugiai jaučiasi Izraelyje ir Sov. Sąjungoje. Jie nepasiekiami, ir jų siekti nereikia. Tačiau vienu atžvilgiu lietuviai su žydais yra lygūs: gali surinkti ir suregistruoti faktus ir palikti istorijai. Tie faktai žydams nebus malonūs. Iki šiol lietuviai to nedarė ir net surinktų faktų neskelbė. Bet turbūt atėjo laikas tai padaryti. Ir padaryti lietuviškai: sine ira et studio (be pykčio ir palankumo).

"Nukankintieji kovoja drauge su mumis... Jie stiprina mūsų gretas... Tebus pašalinti nenusilenkę prieš netiesą." ARKIV. M. REINYS
Vladimiro kalėjime

Padėka

Mūsų mylimas

a.a. Steponas Kęsgaila-Kenstavičius

po trumpos ligos mirė 3 m. rugsėjo 29 d. Montrealyje. Palaidotas spalio 3 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje (Toronto), Ont.

Esame giliai dėkingi draugams ir pažįstamiems už parodytą didelį nuoširdumą mūsų skaudaus liūdesio dienoje.

Mūsų gili padėka visiems aukojusiems šv. Mišioms, papuošusiems karstą gėlėmis, aukojusiems Lietuvių Fondui, pareiškusiems užuojautą žodžiu, laiškais ir spaudoje, atsilankiusiems į koplyčią ir Aušros Vartų parapijos šventovę gedulingoms šv. Mišioms, pasakiusiems atsisveikinimo kalbas ir visiems, dalyvavusiems laidotuvėse šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Ačiū Montrealio ir Toronto šauiliams bei šaulėms už budėjimą prie karsto ir kapinėse. Nuoširdžiai dėkojame Montrealio Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Jonui Kubiliui, SJ, už Velioniui suteiktą paskutinį religinį patarnavimą, šv. Mišias, pamokslą ir palydėjimą į šv. Jono lietuvių kapines. Ačiū solistams Ginei Čapkauskienei ir Antanui Keblui už giesmes šventovėje. Giliai dėkojame Lietuvos Kankinių parapijos klebonui kun. Petriui Ažubaliui už rūpestį laidotuvių metu, kun. Juozui Aranauskui, SJ, Nekaltai Pradėtosios Marijos seselėms Montrealyje ir Toronte už nuoširdžių paramą bei užuojautą.

Dėkojame Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai ir jos pirmininkui Jonui Robertui Simanavičiui už priėmimą po laidotuvių. Gili padėka priklauso šiesiems buvusiems KLB krašto valdybos pirmininkam — S. Čepui, Eug. Čuplinskiui, P. Lukoševičiui, Ant. Rinkūnui, B. Sakalui ir J. R. Simanavičiui už karsto nešimą.

Be mūsų draugų — Irenos ir Petro Lukoševičių, Jadvygos ir Mykolo Juodviršių šis netikėtas mirties smūgis mums būtų buvęs nepakeliamas.

Nuliūdę — žmona Joana, brolis Antanas ir giminės

A+A

dailininkui

TELESFORUI VALIUI

mirus, žmonai ALDONAI ir artimiesiems

nuoširdžių užuojautą reiškia —

Toronto Lietuvių Kredito

Kooperatyvas "Parama"

A+A

dail. TELESFORUI VALIUI

mirus, jo žmonai ALDONAI ir visiem artimiesiems
reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Toronto akademikai —
skautės ir skautai

A+A

TELESFORUI VALIUI

mirus, jo žmoną ALDONĄ bei visus artimuosius

giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Toronto Maironio mokykla

Mielosios ALDONOS ir giminių atskyrimo

skausmą, vyrui dailininkui

TELESFORUI VALIUI

amžinybėn iškeliavus, giliai atjaučia —

Marija Ramūnienė,
Ottawa, Ont.

A+A

MYLIMAI KRIKŠTO MAMYTEI

GENEI RAČIENEI

mirus, vyrą JURGĮ, sesutę ANGELE LUKOŠIŲ-
NIENĘ ir jos šeimą skausmo valandose giliai
užjaučiame —

Vaidutis Barisas
ir tėveliai

A+A

ADELEI LABUCKIENEI

mirus Lietuvoje, sūnui ZIGMUI LABUCKUI ir
jo šeimai Sudburyje, sūnui JAV-se, sūnams ir
dukterims bei jų šeimoms Lietuvoje reiškiamo
gilią užuojautą —

J. Bataitis
V. Bružas

L. Griškonienė
J. B. Stankai

“Mes padarėm, ką galėjom - tai, ko norėjot”

Didžiojo krepšininko Felikso Kriaučiūno netekus • Velionis buvo ryžtingas sportinių laurų laimėtojas • Jo nuopelnai jaučiami ir dabar

JONAS NARBUTAS

Skaudi ir pritrenkianti buvo žinia, kad iškilusis nepriklausomos Lietuvos sportininkas — didysis krepšininkas Feliksas Kriaučiūnas iškelia amžiną bėn (palaidotas 1977 m. lapkričio 3 d. Čikagoje). Tačiau su šia skaudžia žinia kartu iškyla jo asmenybė, labai artimai susijusi su buvusios nepriklausomos Lietuvos sportinio gyvenimo ir jo didžiausiais nuopelnais tautai, du kartu iškovojant Lietuvai garbės vainiką — Europos krepšinio nugalėtojos vardą. Tai laimėti galėjo tik iškilieji mūsų tautos krepšininkai, kuriems tada vadovavo F. Kriaučiūnas. Jis ne tik pats žaidė valstybinėje Lietuvos krepšinio rinktinėje, bet ir buvo jos kapitonas.

Per tris savaites

F. Kriaučiūno vardas su nepriklausomos Lietuvos krepšiniu susietas nuo 1937 m. balandžio 2 d., kai, palankioms aplinkybėms susiklosčius, jis su P. Talzūnu visai netikėtai atsidūrė Kaune ir ėmė treniruoti valstybinę krepšinio rinktinę II-osios Europos krepšinio pirmenybėms. Šios treniruotės metu ir išryškėjo jo, kaip gausaus krepšininko, bruožai. Jis mokėjo perteikti savo patirtį kitiems ir vadovauti komandai, įkvėpiant pergales dvasią, be kurios nėra įmanomas laimėjimas. Treniruotės buvo lyg tik trys savaitės. Taigi, reikėjo dirbti. Kriaučiūnas ir jo vyrai dirbo taip, kaip niekas kitas, nes reikėjo pasiruošti ir fiziškai.

Per tris savaites paruošti rinktinę Feliksui pagalbėjo dar ir ta aplinkybė, kad jis, atvykęs į Lietuvą, krepšinio rinktinės vyrus rado jau beveik parinktus (jis pats padarė tik porą nežymių pakeitimų). O tai buvo padaryta prieš tai Lietuvoje buvusių Amerikos lietuvių krepšininkų — dr. Savicko, Prano Liubino ir toliau vyrus treniravusio Žuko.

Žinoma, tų trijų savaičių treniruotės metu tik treniruojamiems vyrams F. Kriaučiūno vardas tebuvo žinomas ir reikšmingas, o visiems kitiems jis nieko nereiškė. Net kai buvo baigta treniruotė ir Kauno žiūrovams suruoštos parodomosios rungtynės tarp pirmos ir antros krepšinio rinktinės, F. Kriaučiūno vardas nieko eiliniams žiūrovams ar krepšinio mėgėjams nesakė. Tai buvo didelė tyla prieš didelę audrą. Kad rinktinės treniruoti ir joje žaisti yra į Kauną atvykę du Čikagos lietuviai krepšininkai F. Kriaučiūnas ir P. Talzūnas, išskyrus pačius krepšininkus ir kelis asmenis, niekas nežinojo.

Nejaukus priėmimas

Spaudoje nereklamuota, vos kelių asmenų palydėta į traukinį, valstybinė Lietuvos krepšinio rinktinė išvyko į Rygą antros Europos krepšinio pirmenybėms. Tenai taip pat nebuvo sutikta su pagarba, kaip kad vi-

tos kitų valstybių krepšinio komandos — be sutikimo maršo ir sveikinimo kalbų (neatsilankė nė vienas pirmenybių rengimo komiteto narys). Ji buvo apgyvendinta ne ištaigingame “Romos” viešbutyje, drauge su kitų valstybių komandomis, bet atskirame “Excelsior” viešbutyje. Pati latvių spauda labai iškiliai rašė apie visų valstybių krepšinio komandas, bet beveik nieko neminėjo apie Lietuvos komandą, nes mūsiškė buvo laikoma “patrankiu mėsą”. Net ir estai, kai patyrė apie pakeistą pirmenybių tvarką, kad Lietuva pirmą dieną turės žaisti su kita valstybe, ėmė net protestuoti, nes kaip galima išleisti iš dantų lengvai sukratomą kąsnį? Šis mūsų komandos nežinumas buvo labai geras, nes priešininkai nežinojo mūsų komandoje sukauptos jėgos.

Pagaliau — sensacija!

Europos krepšinio pirmenybių pirmos dienos pirmosios rungtynės sudarė didžiausią sensaciją ne tik pirmenybių rengėjams, visiems jų dalyviams, bet ir nepriklausomai Lietuvai bei visai tautai, kai Lietuvos rinktinė, vadovaujama F. Kriaučiūno, nugalėjo Italijos rinktinę, turėjusią iki to meto daug žymių tarpvalstybių pergalų ir laikomą rimčiausiu kandidatų Europos meisterius.

Rungtynės buvo vienos iš atkakliausių ir kiečiausių, nes teisejai palaikė kieta kėlinių italų žaidimą, o Lietuvos penketukas į tai atsakė nepaprastu pasiryžimu ir nuostabių atkaklumu. Kaip to meto spaudoje pažymima, gynime F. Kriaučiūnas buvo neaprėnkiamas. Nuolat jis akrobatikiškai stabdė puolėjus italų antpuoliui, kad net ir neinteresuoti žiūrovai, pagauti entuziazmo, kėlė jam ovacijas. Dar pažymėtina, kad per visą žaidimą italai vis keitė žaidikus, duodami saviesiems poilsio, tuo tarpu Lietuvos penketukas (Kriaučiūnas, Talzūnas, Žukas, Baltrūnas, Puzinauskas) abu kėlinius žaidė be jokio poilsio. Tai pasako, kad F. Kriaučiūnas buvo gerai fiziškai paruošęs krepšinio rinktinę. Be viso to, Lietuvos krepšinio rinktinė prieš Italiją parodė modernią krepšinio gynimosi ir puolimo taktiką, pranašesnę už italų.

Rytojaus dieną Lietuvos rinktinė nugalėjo Estiją, laikytą irgi kandidate į meisterius. Trečią vakarą lengvai sudorėjo Egiptą, o ketvirtą dieną prieš Lietuvos rinktinę krito stipriąja laikyta Lenkija. Priartėjo ir paskutinė pirmenybių diena — baigmės varžybose vėl susitiko Lietuva su Italija. Italai į rungtynes metė visas savo jėgas, patyrimą ir atkaklumą. Tačiau visos italų pastangos buvo veltui: F. Kriaučiūno suorganizuotos modernios krepšinio gynimosi sistemos nepajėgė įveikti, ir Lietuva laimėjo ne tik baigmės rungtynes, bet ir Europos krepšinio nugalėtojos vardą.

Pasaulis kalbėjo apie Lietuvą

Si milžiniška Lietuvos krepšininkų pergalė nuaidėjo ne tik Europos, bet ir viso pasaulio spaudoje. Su pergalių žiniomis kartu aidėjo ir laimėjusių krepšininkų pavardės. Patyrę užsienio sporto korespondentai iš pat pirmų rungtynių pastebėjo, kas yra Lietuvos krepšinio komandos vadovas ir pajėgiausias jos krepšininkas. Tai buvo visų pripažintas F. Kriaučiūnas, nes jis buvo tas, kuris dirigavo visą žaidimą, o Talzūnas, Žukas, Baltrūnas, Puzinauskas, Andriulis ir kiti buvo tik jo planų vykdytojai.

Kokią milžinišką džiaugsmo, pasididžiavimo ir patriotizmo bangą tada sukėlė Lietuvoje F. Kriaučiūno paruoštos krepšinio rinktinės laimėjimas Rygoje, nepergyvenus ir nemažius, šandien sunku nusakyti. Tai buvo kažkas nepaprasto ir neįtikinančio. Krepšininkų pavardės buvo linksnuojamos visoje Lietuvoje, ir jaunimo užsidegimas žaisti krepšinį pasiekė augščiausią laipsnį. Kiekvienas pradėjo mėtyti kamuolį, svajojo kada nors tapti Kriaučiūnu, Talzūnu, Žuku, Baltrūnu, Puzinausku ir visais kitais rinktinės dalyviais.

Laimėtojų sutikimas

F. Kriaučiūną, kaip didįjį krepšininką, įvertino net Latvijos respublikos prezidentas Ulmanis, nes kai pasibaigė pirmenybės, Kriaučiūnas ir Talzūnas su mūsų rinktinės palydovais buvo priimti specialioje audienčioje ir pasveikinti su dideliu laimėjimu.

Grįžtancius iš Rygos su pergales laurais krepšininkus Lietuvai sutiko su didžiausiomis iškilmėmis. Visoje Lietuvoje krepšininkų garbei buvo iškeltos tautinės vėliavos. Nuo Latvijos sienos iki Kauno geležinkelio stoties, kur tik traukinys sustodavo, stotyje laukė minios ir sveikino nugalėtojus, įteikdami dovanas ir begales gėlių.

Žinoma, didžiausias sutikimas buvo Kaune, kur nuo geležinkelio stoties aikštės Vytauto prospektu, Parodos gatve iki Kūno Kultūros Rūmų buvo susirinkusi keliasdešimt tūkstančių minia, kuri sveikino nugalėtojus nesibaigiančiomis ovacijomis. Geležinkelio stotyje buvo ištisa eilė sveikinimų, už kuriuos krepšininkų vardu padėjojo kapitonas F. Kriaučiūnas ir pareiškė: “Mes padarėme, ką galėjome, ir tai, ko jūs norėjote”.

O kai krepšininkai pasiekė Kūno Kultūros Rūmus, juos sutiko min. pirm. J. Tūbelis. Jis pasveikino nugalėtojus Lietuvos vyriausybės vardu ir padėjojo už nuopelnus Lietuvai, o visuomenei priminė imti tų ryžtingų -valingų krepšininkų pavyzdį, kovoti ir laimėti, kur reikia, tėvynėi Lietuvai. Rytojaus dieną F. Kriaučiūną ir visą krepšinio rinktinę specialioje audienčioje priėmė respublikos prezidentas A. Smetona.

Porai dienų praėjus, valstybės teatre įvyko viešas krepši-

ninkų pagerbimas, kur valstybės prezidento aktu F. Kriaučiūnas buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo IV laipsnio ordinu ir “Jaunosios Lietuvos” “Trijų Liepsnų” II laipsnio žymeniu. Tuo pat ordinu, tik kitais laipsniais buvo apdovanota ir žymi dalis kitų rinktinės dalyvių.

Pirmenybių nuotakai atslūgus, Kriaučiūnas, norėdamas susipažinti su savo tėvų žeme, keletą savaičių lankė įdomesnes vietas ir, kur tik pasirodydavo, buvo sutinkamas kaip didvyris. Visi stengėsi bent ranką paspausti, o jaunimas didžiavosi gavęs jo autografa.

Antrąkart Lietuvoje

Birželio pabaigoje F. Kriaučiūnas su reprezentacine Lietuvos sportininkų grupe grįžo į Čikagą, tačiau tik pusmečiui. 1938 m. pradžioje jis vėl atsidarė Kaune. Vėl buvo paskirtas valstybinės krepšinio komandos treneriu ir kapitonu. Kad galėtų dalyvauti krepšinio pirmenybėse, įstojo į CJSO klubą ir jo nariu išbuvo beveik iki II D. karo.

Be valstybinės vyrų krepšinio rinktinės paruošimo, didžiausias F. Kriaučiūno tais metais rūpestis buvo paruošti Lietuvos moterų krepšinio rinktinę pirmoms Europos moterų krepšinio pirmenybėms Romoje. Jos įvyko spalio 12-17 d.d. F. Kriaučiūnas ją paruošė, tačiau to meto sportinės vadovybės neapdėrumo dėka ji turėjo pasitenkinti antra vieta, nors Lietuva buvo nugalėjusi ir Italiją, kuri tik vieno taško dėka buvo pralaimėjusi pirmąją Europos moterų krepšinio meistere. Šių pirmenybių metu F. Kriaučiūnui buvo pripažintas geriausio Europoje krepšinio trenerio vardas ir įteikta speciali dovana.

Kvietė italai

Kai F. Kriaučiūnas Romoje pasiekė tos garbės, italai prašė F. Kriaučiūną pasilikti Romoje, būti jų vyrų krepšinio rinktinės treneriu ir ją paruošti trečioms krepšinio pirmenybėms 1939 m. Kaune. F. Kriaučiūnas atsisakė ir grįžo į Kauną toliau tęsti savo darbo, t.y. ruošti Lietuvos vyrų rinktinės trečioms Europos krepšinio pirmenybėms.

F. Kriaučiūnas, 1938 m. žaisdamas CJSO komandoje, ją iš-

kėlė į Pabaltijo meisterius. Mat, tais metais tarp Latvijos, Estijos ir Lietuvos buvo sutarta rungtyniauti krepšinyje ir dėl Pabaltijo meisterio vardo, tik truputį kita forma nei futbole (rungtynės vyko tarp stipriausių krepšinio komandų, bet ne tarpvalstybių). Kriaučiūnui vadovaujant, tas pats buvo pakartota ir 1939 m., kur CJSO vėl tapo Pabaltijo meisteriu.

1939 m. trečioms Europos krepšinio pirmenybėms Lietuvos valstybinės krepšinio rinktinės paruošimas F. Kriaučiūnui buvo jau daug lengvesnis, kaip 1937 m. Mat, į Lietuvą talkinti jauniems mūsų krepšininkams buvo atvykęs Pr. Lubinas, kuris irgi buvo paskirtas rinktinės treneriu, ir krepšininkai — Budriūnas, Jurgėla ir Ruzgys. Pasiruošimui ir laikas buvo pakankamai ilgas, taip kad šiuo kartu jėgų nereikėjo per daug tempti.

Antras laimėjimas

Žinoma, ir trečiasias Europos krepšinio pirmenybės Kaune gegužės 22-28 d.d. laimėjo Lietuva. Jos rinktinės kapitonu buvo F. Kriaučiūnas. Šių pirmenybių laimėjimas vėl nuskaubė per Europą ir visą pasaulį. Lietuva vėl džiugavo ir didžiavosi savo iškiliaisiais krepšininkais, o visų priaugusių krepšininkų svajonė buvo kaip nors patekti į valstybinę krepšinio rinktinę. Krepšinins buvo tapę beveik tautiniu lietuvių sportu ir visoms kitoms sporto šakoms buvo statomas pavyzdžiu, kaip reikia kovoti rungtynių aikštėse.

Dvejų metų Felikso Kriaučiūno veikla Lietuvoje ir du kartu Lietuvos krepšinio rinktinės išvedimas į Europos krepšinio meisterius neišdildomai sujungė jo pavardę su nepriklausomos Lietuvos sportiniu gyvenimu. Jis išliko ryškiausi pavyzdžiui visoms būsimos lietuvių krepšinio kartoms, kaip reikia kovoti ir laimėti rungtynių aikštėje.

Kai 1975 m. F. Kriaučiūnas su savo broliu Edwardu buvo įkelti į “De La Salle, Hall of Fame”, ten Felikso sportinių nuopelnų eilėje aiškiai pažymėta ir jo 1937-39 m. veikla ir Lietuvoje.

Nepriklausomos Lietuvos krepšininkai po pirmo laimėjimo prieš Italiją. Iš kairės: Puzinauskas, Talzūnas, Kriaučiūnas, Žukas, Baltrūnas

rašti “Zmowa”, kuris turėjo pavadinimą trimis kalbomis — lenkų, lietuvių ir gudų (ir ketinoma būti spausdinamas tomis kalbomis).

Tai buvo bene pirmas socialistų laikraštis, raginęs kelti riaušes prieš valdžią ir pagaliau kurstęs ginkluotą sukilimą. Jis kėlė trijų nepriklausomų ir lygiateisių tautų federacijos klausimą. Atrodo, kad ta Medekšos iškelta (gal dar sukilėlių puoselėta) mintis išliko gyva ligi 1936 m., kai ji buvo įrašyta į pirmą LSDP programą:

“Savystovi demokratiška respublika, susidedanti iš Lietuvos, Lenkijos ir kitų šalių, paremta ant liuosos federacijos”.

Tenka sutikti su prof. J. Jakštu, kad tai nebuvo reikalavimas nepriklausomos Lietuvos respublikos etnografinės ribose, kaip ji buvo paskelbta 1918 m. vasario 16 dieną. Bet tai buvo šūkis buvusios Rzeczpospolitos tautos jungtis bendrai kovai prieš Rusijos imperializmą. Ilgainiui tas reikalavimas evoliucionavo, ir jau 1905 m. socialdemokratams artimas Skotijos lietuvių laikraštis “Laikas”, priedamas 1905 m. sukilimui, pareiškė, kad lietuvių tautos siekimas yra “nepriigulminga ir demokratiška Lietuva” (“Laikas” nr. 1, 1905 m.).

Tenka taip pat sutikti su prof. Jakštu, kad rusų socialistinės srovės nebuvo svetimos lietu-

viams. Juk lietuvių jaunimas daugiausia mokėsi rusų mokyklose ir studijavo Rusijos universitetuose. Bet prof. Jakšto tvirtinimas, kad Lietuvos socialdemokratų partija “buvo rusiško socializmo ekspozitūra”, ką tai bereikštų, neturi jokio pagrindo. Lietuvos socialdemokratų partija buvo įsteigta 1896 m., t. y. dvejais metais anksčiau už Rusijos partiją. Lietuvos socializmas gimė, kaip augščiau pasakyta, kovojant prieš rusų priespaudą. Lietuvos socialdemokratų savo kovai už laisvę įkvėpimo gavo V. Europoje, kur dažnas iš jų gavo laikiną prieglobstį, kai teko pasitraukti nuo persekiojimo.

ZMOWA.

Kūpos susitarimas — Hromadźki zhowor.

Nr. 1.

15 Lipca 1870.

„Zmowa” wychodzi dwa razy na miesiąc: 15 i 30.
Adres Administracji: Mr. J. A. Medeksa, rue Nollat, 57, Batignolles, Paris.
Prenumerata kwartalna we Francji i krajach jej sąsiadnych wynosi 3 przesyłką fr. 3, gdańską 1 fr. 3 ct. 50, wraz z dodatkami bezterminowymi „Przez lid”.

Paryż, d. 10 Lipca 1870.

Najdalszy i najogólniejszy cel naszej propagandy określa się nazwą naszego pisma. Jak to już napomknęliśmy w prospekcie, pragniemy zmowy ludu Polski, Litwy i Rusi przeciwko wrogom zewnętrznym i przeciwko wszystkim, co wewnątrz kraju czyjkolwiek panowanie krzewi, rozwija i popiera.

Tėviškės Žiburiai • 1977. XII. 15 — Nr. 50 (1453) • 3 psl.

Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 59-ją sukaktį lapkričio 18 dieną paminėjo ir latvių mokykla Toronte. Joje kalbėjo A. Eglitis, Latvių Tautos Fondo gen. sek. Stockholmė

Nuotr. J. Ligerio

SKAITYTOJAI PASISAKO

SIUNTINIAI Į SUVALKŲ TRIKAMPĮ

Turiu keletą adresu Suvalkų krašte ir jais pasiūnčių dėvėtų drabužių. Ten gyvenantiems nepasiturintiems tautiečiams tai didelė parama. Betgi tuo mūsų gerumu pasinaudoja ir visiškai neverti asmenys. Sužino adresu, prašo labai jau plonu liežuviu, prirašo visokių bėdų ir mes, patikėję jiems, siunčiam. Gal ir nevienas Kanadoj ar JAV esame taip apgaunami.

Prieš porą mėn. gavau laišką iš tokios A. S. Rašo ji esanti 15 m., sesuo 12 m., o brolis tik 5 m. Motina esą pagėbusi nuo jų ir juos išlaiko tėvas, dirbęs kūrku. Pavalgyti vis kaip nors gauna, bet esą labai nudriskę, o tėvelis esąs kaip elgeta — baisu į jį žiūrėti. Ir visokių kitokių bėdų prirašė. Buvau jau galvojęs tuoj imti ir pasiūsti siuntinėli, bet, kitų patarta, parašiau geriem lietuviams, tos A.S. kaimynams, laišką. Gavus atsakymą, supykau ne juokais. Atsiranda gi visiškai besirdžių žmonių, kurie atima ir tą menką pašalpą iš tų, kuriems tikrai reikalinga.

Pasirodo, ta tariamoji “našlaitė” yra pati močia, o jos dukra turi tik 5 metukus. Ji esanti sveika moteris, gera siuvelja, vyras važinėjas sunkiasvoriomis auto mašinomis, gerai uždirbas, ji apsimausčius aukšniais žiedais baltom rankom vaikšto ir po nią vaizduoja, o visus ūkio darbus nudirba vietinės lietuviškaitės už prisinčiamus padėvėtus drabužius. Mergina bulves kasa visa savaitę už nunešiotą suknelę ar megztuką. Geresnius drabužius vežanti į Suvalkas, Seinus, Punksą ir parduodanti. Tai ir pasirodė kas per našlaitė ta “vargšė” prašytoja. Be to, ji esanti ir lenkė, lietuviams nemažai įkandus, o lietuvių kunigo bekalėdojančio visiškai į namus neišleidžianti, tik lenka.

E. Sarauskienė

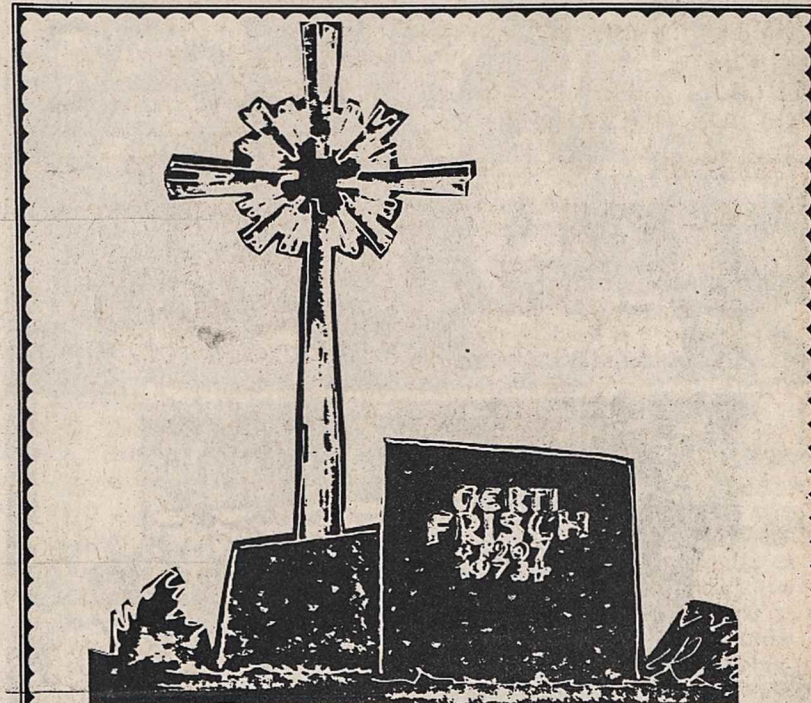
LAISKAS IS PRIEGLAUDOS

Toronto šalpos grupė “Daina” pasiuntė 79,64 DM lietuviams seneliams, esantiems Vechtos prieglaudose V. Vokietijoje ir gavo šį laišką. Red.

Didžiai gerbiams ir brangios sesės dainietės!

Nepamiršote mūsų su rudeniio derliaus dovana. Nuosirdžiai dėkoju savo ir kitų tautiečių vardu, Malon, kai mus, tokias atgvenas, prisiminate. Kaikurių giminės sočiai užjū.

Lietuvos socialdemokratų pirmiau už kitas sroves kovojo už nepriklausomybę nuo Rusijos, nors jų planuota respublika pradžioje buvo skirtinga nuo tos, kuri įsikūnijo 1918-20 m. Kovoje už nepriklausomybę Lietuvos socialdemokratai niekad negavo pritarimo iš Rusijos socialdemokratų. Todėl ryšys su jais buvo labai menkas.

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškus darbas, puikius lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Ar buvo ryšys?

Atsiliepiant į istoriko J. Jakšto mintis

J. VILCINSKAS

Kai Tėvynėje šiuo metu niekas negali teisingai aprašyti Lietuvos atgimimo laikotarpio, lietuvių visuomenė yra dėkinga Pr. Čepėnui, kuris ryžosi tą didelį darbą atlikti, gyvendamas išeivijoje. Istorikas J. Jakštas, recenzuodamas šį veikalą, teisingai pažymėjo “TŽ” 44 nr., kad Pr. Čepėno “Naujųjų laikų Lietuvos istorijos” I tomas išėjo stipriai dokumentuotas ir todėl labai vertingas darbas.

Būdamas istoriku, J. Jakštas negalėjo nepadaryti kelių pastabėlių dėl kaikiurių autorių tvirtinimų. Vienoje jų pastabų recenzentas nori išryškinti anuometinius Lietuvos socialdemokratijos ryšius su tarptautiniu socializmu, ypač su rusiškuoju.

Pr. Čepėnas, matyt, nenorėdamas per daug nukrypti nuo temos, šio klausimo savo veikalė neįlietė. Tad tą klausimą reikėtų išaiškinti bent periodinėje spaudoje. Klausimas yra aktualus, nes Lietuvoje spausdinamoje literatūroje jis yra dažnai iškreipiamas. Man atrodo, kad ryšį tarp tarptautinio socializmo ir Lietuvos darbininkijos gan teisingai pavaizdavo prof. Vl. Juodeika “Didžiojoje iliuzijoje”

tai temai skirtame skyriuje. Ten sakoma, kad ryšys atsirado pačioje socialistų internacionalo užuomazgoje, nes organizacija buvo įsteigta 1864 m., kai Anglijos ir Prancūzijos darbininkijos atstovai susirinko išieškoti pasipiktinimo dėl caro valdžios žiaurybės, malšinant 1863 m. sukilimą Lietuvoje ir Lenkijoje. Iš medžiagos, randamos archyvuose, matome, kad 1863 m. sukilimo dalyviai, pasitraukę į Vakarus, turėjo savo spaudą ir palaikė ryšius su tarptautiniu darbo žmonių sąjūdžiu. Deja, jų raštai yra mažai žinomi lietuvių visuomenei, nes dažniausiai buvo rašyti buvusios Rzeczpospolitos (lenkų) kalba. Tačiau jie yra verti dėmesio, nes juose atsispindi lietuvių inteligentijos, kad ir pasidavusios lenkų kultūros įtakai, mintys.

Vienas to laikotarpio emigracijos veikėjų buvo Antanas Medekša (1840-1919), parašęs 1864-65 m. labai vertingą monografiją apie Žemaitijos sukilėlių žygius. Kilęs iš žinomos Lietuvos bajorų giminės, jis buvo 1863 m. sukilimo dalyvis, prieš tai studijavęs Maskvos universitete. Po sukilimo emigravo į Prancūziją, rašė emigracinėje spaudoje ir redagavo Paryžiuje 1870 m. pradėtą leisti socialistų laik-

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KAUNO TROLEIBUSAI

Kauno senamiestį su geležinkelio stotimi sujungė naujoji troleibusų linija. Laisvės alėja troleibusų važinėja tik viena kryptimi, kad būtų sumažintas eismas šioje centrinėje gatvėje. Kitai kryptimi yra panaudotas Majakovskio ir Kestučio gatvės. Kauno troleibusų linijos dabar jau yra 80 km ilgio. Jomis kasdien pervežama apie 185.000 keleivių.

PLEŠIKAS BAISOĞALOJE

Seduvietis A. Galkevičius, atsisakęs darbo ir pritrūkęs pinigų išgėrimams, išsitraukė iš palėpės kažkur kažkada rastą pistoletą ir „Javos“ motociklu nudūmė Baisogalon. Sigitas Bledas pranešimu „Tiesos“ 265 nr., A. Galkevičius, savo draugą sustiprinęs puslitrū išgerto vynu, įsiveržė į ryšių skyrių, kai iš jo išėjo paskutiniai klientai. Viršininkas A. Vaicekuskas tada skaičiavo rublius, kurių ant stalo buvo apie 9.000. Jų jis nesutiko atiduoti pistoletu ginkluotam A. Galkevičiui. Įvykusioje grumtynėje jis smogė A. Vaicekuskui ginklu į galvą ir mėgino pabėgti, bet buvo gautas sušaukiantas S. Anglickio ir J. Vedeckio. Radvilskio liaudies teismas pėšiką A. Galkevičių nubaudė laisvės atėmimu septyneriems metams.

LANKĖSI DAILININKAI

Praėjusią vasarą lankėsi JAV-se gyvenę dailininkai V. K. Jonynas ir V. Vizgirda. Pirmasis lankėsi antrą kartą, antrasis — trečią. V. Vizgirda domėjosi daugiausia lietuvių dale, o V. K. Jonynas ryžosi pasireikšti ir sovietinėje propagandoje. „Tėviškės“ draugijos globojamas, jis daug keliavo ir per išties mėnesį prisirinko daug išpučių. Jūs išpasakojat „Gimtojo Krašto“ bendradarbiui Vilniui Baltrenui. Tie išpučiai buvo išspausdinti net dviejuose „GK“ numeriuose ir pavadinti „Dinamiškas šandien Lietuvos gyvenimas“. Juose V. K. Jonynas laipsnais pažanga, padaryta sovietinės okupacijos laikotarpyje, gyrė puikias dailininkų salgas, bet kūrybinės vergijos, krašto okupacijos, rusinimo... nepastebėjo. Tuo būdu V. K. Jonynas puikiai pasitarnavo sovietinei propagandai.

PREMIJOS ŽURNALISTAMS

Lietuvos žurnalistų Sąjunga buvo paskelbusi konkursą karinė-patriotinė tema. Pirmąją premiją gavo dokumentinių filmų „Atsakomybė“, „Padangių sargybiniai“ kūrėjai — scenarijų autorius O. Lozinskis ir rež. A. Marcinus. Šie du filmai priklauso Lietuvos televizijos studijai. Antrąją premiją iškėlė A. Dagelini už „Panevėžio Tiesoje“ paskelbtus straipsnius apie komunistinę panevėžiečių veiklą 1918-40 m., sovietų karius II D. kare, komunistinį jaunimo auklėjimą. Trečiosiomis premijomis įvertintos L. Vaisgerys apybraižos „Komunisto“ žurnale, rusiškame laikraštyje „Sovetskaja Litva“, B. Jagmino rašinių serija Tauragės rajono laikraštyje „Lenininių Balsa“. Jų temų neatskleidžia trumpas pranešimas.

AUDEJŲ DIENA

Panevėžio sporto rūmuose surengtoje Audėjų Dienoje varžėsi 70 konkursu dalyvių. Vertintojų komisija audėjų audėjų vėl išrinko klaidędite E. Beinorienę ir jai iškėlė „Kultūros Barų“ žurnalo prizą. Mezgėjų mezgėjos vardą išsikovojo vilnietė J. Janušienė, verpėjų verpėjos —

kretingietė B. Puškorienė. Renginy, skirtas Šalio revoliucijos sukakčiai, buvo dėsintoji iš eilės amatininkų revoliucijai paminėti išaudė net 100 juostų. Šioje propagandinėje duoklėje geriausio įvertinimo susilaukė vilnietė P. Damijonienė ir klaidędite E. Garnelienė. Audėjų Dieną papildė prekybininkų mugė, kurios rengėjai gavo diplomus už parodytą išradimą.

DZIDŲ VANDENVIETĖ

Lieporių ir Dainų mikrorajonūs šiauliuose pasiekė vanduo iš naujosios vandenvietės Dziduose. Jis tryškia iš 210 metrų gilumo gręžinio, pas vartotojus atkeliauja 10 km ilgio keramikiniais vamzdžiais. Metalinių vamzdžių pakeitimas moliniais vandenį padarė gerokai švaresnį. Dzidų vandenvietė yra kurti virtoji šiauliuose. Dabartinis jos pajėgumas 10.000 kubinių metrų per parą ateityje bus sustiprintas, užbaigus visus įrengimus.

BYLA TELSIUOSE

Tomas Rimgaila, 27 metų amžiaus, nesirūpino šeima, nepadėjo auginti ka tik gimusių dukrėlių. Kai liaudies teismas 1975 m. jam įsakė mokėti alimentus, T. Rimgaila sekančių metų pavasarį metė darbą kolchoze „Lenino keliu“, vengė kito darbo, girtuokliavo. Po trijų įspėjimų jis dabar vėl atsidūrė Telsių rajono liaudies teisme. Škart jam buvo paskirti dveji metai laisvės atėmimo su griežtu režimu, privertinis gydymas nuo alkoholio. Tokių vyrų, kurie palieka šeimas, almentų mokėjimo stengdamiesi išvengti darbovietę kaitaliojimu, dabar Lietuvoje yra nemažas būrys.

KERAMIKOS SALONAS

Vilniaus senamiestyje, restoratoriume Biržų gatvės name, darbą pradėjo naujasis keramikos salonas, turintis keturias prekybos sales. Jose pardavinėjami Lietuvos bei kitų respublikų keramikos kūriniai. Restoravimas buvo atliktas pagal architektės N. Masaitienės projektą. Atnaujintą pastatą apfiktas gotikinio fasado fragmentas, dalis senovinio židinio, medinės XVII š. lubų sijos, vienintelės tokios visoje Lietuvoje. Vilniaus senamiestio Antakalio, Stiklių, Rūdninkų bei kitose gatvėse dabar jau veikia apie 10 įvairių salonų — „Dailės“, liudies meistrų kūrybos, suvenyrų, juvelyrinių dirbinių, medžioklės laimikų ir kt.

PAMINKLAS ALYTUJE

Skulptoriaus B. Petrausko ir architekto A. Sprindžio suprojektuoto paminklo Alytuje susilaukė kompartijos veikėjas Juozas Vitas (Jonas Valūnas), gimęs 1899 m. pradžioje šio rajono Varanauke. Kai kūrėjai savanoriai kovojo už Lietuvos nepriklausomybę, J. Vitas įsijungė į kompartiją, rėmė Raudonąją Armiją, organizavo komunistų grupes. 1921 m. vasarą išvykęs į Sovietų Sąjungą, Lietuvon grįžęs su Raudonosios Armijos tankais 1940 m. Iki sovietų vokiečių karo dirbo vykdomajame Vilniaus miesto komitete, komunalinio liaudies ūkio komisariate. Vokiečių okupacijos metais veikė kompartijos pagrindyje; 1943 m. buvo suimtas ir sušaudytas. Paminklo atidengimo proga žodį tarė buvęs sovietų partizanas G. Zimanas — „Komunisto“ žurnalo vyr. redaktorius. V. Kst.

Hamiltono abiturientai. Iš kairės: A. Skrivinskaitė, V. Kairys, V. Petkūnaitė, A. Stabingaitė, R. Budininkas, R. Stabingaitė, V. Sadauskas, R. Kybartas, A. Antanaitis, R. Kybartaitė. Sėdi: KLB Hamiltono apyl. pirm. K. Deksnys, prel. J. Tadaraukas, Salpos Fondo Hamiltono skyr. pirm. J. Pleinys

Hamiltono lietuviai spalio 22 d. dalyvavo Kanados pilietybės pažymėjimų įteikimo iškilmeje, kuri vyko vietiniame teisme. Priesaika davė ir pažymėjimus gavo 51 asmuo. Lietuvos moterys juos pavašino kava ir pyragais. Nuotraukoje iš kairės: E. Gudinskienė, P. Krivinskienė, teisėja G. Coppas (buvusio burmistro žmona), p. Norkienė, KLB Hamiltono apylinkės pirmininkas K. Deksnys

Nuotr. A. Boruso

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga SVEIKINAME
pavergtoje Lietuvoje ir laisvėje gyvenančius dautiečius, linkėdami džiaugsmo ir viltingų 1978 metų!

Vietoje sveikinimo atvirukų prie mūsų linkėjimų giminėms bei bičiuliams jungiasi Hamiltoniečiai, aukoję Tautos Fondui:

\$25: Alf. A. Patamsiai, P. Z. Sakalai J. A. Asmenavičiai; **\$20:** O. Z. Stasiuliai, A. F. Rimkai; **\$15:** S. J. Pyragiai, St. Kačinskis su mama, I. Varnas, Z. A. Pulianauskai, A. B. Juozapavičiai, P. I. Zubai, J. A. Deksniai, Juozas Stonkus; **\$10:** J. G. Skaisčiai, P. E. Brasai, J. E. Mažulaičiai, K. St. Mileriai, P. E. Gužai, K. L. Meškauskai, A. D. Jankūnai, P. St. Kanopos, P. Lauskas, St. N. Senkai, J. E. Bajoraičiai, A. M. Garkūnai, K. K. Deksniai, Pr. Grigeliūčiai; **\$5:** B. E. Milašiai, K. M. Kvedarai, M. Juodis, A. St. Šukaičiai, Pr. T. Enskaičiai, Pr. Seirys, V. Lukoševičienė; **\$2:** A. St. Petkevičiai. **\$20:** A. F. Povilauskai, J. Lekutis; **\$5:** Ona Savickienė.

Už aukas mūsų laisvės kovai nuoširdi padėka visiems.

TAUTOS FONDO
Hamiltono apylinkės atstovybė

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas „TALKA“

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš 10.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 7%
term. depozitus 1 m. 8¼%
pensijų fondas 9%
IMAME UŽ:
osmenines paskolas 11%
nekiln. turto pask. 9¾%

MOKYKLOS KALEDŲ EGLUTĖ rengiama gruodžio 18, sekmadienį, 5 v.p.p., Jaunimo Centre. Žada atvykti iš Lietuvos Kalėdų senelis. Mokiniai atliks įdomią meninę programą, o tėvų komitetas pavašins visus dalyvaujančius. Prašomi visi mokyklos vaikų tėveliai ir su savo priešmokyklinio amžiaus vaikais eglutėje dalyvauti.

AV PARAP. CHORAS, vad. muz. A. Paulionio, St. Catharines mieste atliko Kariuomenės šventės programą, ten nusivėję savo paskaitininę, deklamatorę ir choristus. Choras taip pat turi ir savo solistus, kurie ta proga nepasirodė. Yra išrinkta nauja choro valdyba, kurią sudaro Ald. Matulienė, pirmininkė, St. Samus, P. Zubas — nariai.

JUOZAS STONKŲ, sulaukęs pensininko amžiaus, pasveikino suvažę jo draugai ir giminės. Nuo N. Metų Juozas planuoja palikti Fordą. Suvažiuosieji iš Hamiltono, Toronto, Delhi ir kitų vietovių pasveiki-

no savo brangų sukaktuvininką ir 65-to gimtadienio prisiminimui įteikė jam gražų laikrodį. J. Stonkus čia yra daug dirbęs įvairiose liet. organizacijose ir vienu laiku buvęs Tautos F. atstovybės pirmininku. Gaila, kad ketina palikti Hamiltoną ir keltis į Delhi. Sukaktuvininkui linkime daug gražių ir poilsingų metų.

A. A. NIJOLĖ RYCKYTĖ - INTIHAR, paskutiniu metu gyvenusi Toronte, kilus gaisrui, tragiškai žuvo savo bute. Gruodžio 3 d. ji buvo palaidota Šv. Jono' liet. kapinėse Mississaugoje. Nijolė, 33 m. amžiaus, buvo baigusi McMaster universitetą ir turėjo darbą „Bell“ telefono bendrovėje. Hamiltono savo laiku ji yra lankiusi Vysk. M. Valančiaus lituanistinę mokyklą, kurioj jos tėvelis J. Ryckis keletą metų mokytojavo. K. M.

VIETOJ KALEDINIŲ ATVIRUKŲ „Aidui“ paaukojo \$20 Ipolitas ir Elena Stanevičiai.

Calgary, Alberta

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ. KLB Kalgario apylinkės valdyba lapkričio 26 d. surengė Richmond Com. salėje nepriklausomos Lietuvos karių pagerbimą ir šokus. Minėjimas buvo pradėtas pagerbimu Lietuvos ir Kanados vėliavų bei žuvusių už tėvynės laisvę. Pr. Gluoksnys trumpai priminė susirinkusiems šios dienos minėjimo prasmę. Po to sekė vakarienė, loterijos bilietų traukimas ir šokiai.

Kviečiant visus į minėjimą, „Kalgario Lietuvių Žiniose“ buvo perspausdintas iš Lietuvos pogrindžio laikraščio „Aušra“ straipsnis apie dr. Joną Basanavičių, Lietuvos atgimimo patriarcho, nuo kurio mirties šiemet suėjo 50 metų. Visi lietuviai, kur jie begyventų, prisimena jį, jo pranašišką darbą. Vilniuje, Rusų kapinėse, tebestovi ant jo kapo paminklas, kuriame iškalti „Aušros“ laikraščio žodžiai, kad lietuvių kalba neišnyks, kol bent vienas lietuvis dar bus gyvas.

Meninę vakaro programą atliko Aldona Lederytė, padainuodama „Tau, sesute, baltos gėlės, o man kandas prie šalies“ ir liaudies dainą „Kur tas šaltinėlis“. Šeštadieninės mokyklos mokiniai Aldona Dubauskaitė, Veronika Krausaitė, Robin Bambridge, Glen, Steve, David Mailzelis ir David Dubauskas dalyvavo jaunųjų programoje. Meninę programą pranešinėjo Julija Vyšniauskienė. Sokių muziką tvarkė L. Simionėlis, valgių stalą — Elv. Krausienė, visoms šeiminiškėms padedant. Pirm. A. Sukys padėjo visiems atvykusiems ir supažindino svečius su lietuvių troškimais, siekiant savo tautai laisvės. Minėjime dalyvavo Albertas prov. kultūros ministerijos atstovė C. Penny Cooke. Loterijai paveikslą dovanojo Dianne Ferworn.

Apylinkės valdybai teko ne tik sukvietiti publiką, parengti minėjimo programą, bet ir atsakomybę, kad visi dalyviai būtų patenkinti lietuvių parengimais ir prisimintų kaip gražiai tvarkomus.

VYSKUPO V. BRIZGIO 50 metų kunigystės sukakčiai pagerbti sveikinimo parašus rinko V. Grigienė. Kun. I. Grigaitis, kuris Kalgario lietuvių geras prisimena, buvo paprašytas Kalgario lietuvių vardu jubilijai pasveikinti. Visiems aukojusiems sveikinimo proga nuoširdžiai dėkojama. Kor.

Ottawa, Ontario

PRISIMINTA KARIUOMENĖ. Lapkričio 27 d. latvių namuose įvyko Lietuvos kariuomenės šventė bei laisvės kovotojų pagerbimas. Kun. dr. V. Skilandžiūnas, atlaikęs trejas Mišias kalniniams Otavos mieste, atnašavo jas lietuviams. Jis išskėlė mintį, kad lietuviai turėtų imti Vinca Kudirką, vysk. Valančių ir Basanavičių kaip pavyzdžius žmonių, kurie dirbo kitiems, ypač lietuvių tautai. Jisai sakė: mes turėtume aukotis įvairiais būdais tautos laurai ir atlikti darbų kitių gerovei. Sv. Mišios buvo skirtos už mirusius Kanados Lietuvių Fondo narius ir žuvusius kovose už Lietuvos laisvę.

Vaikai po Mišių žaidė gretimoje salėje, o vyresnieji klausėsi savo programos. Kristina Augaitienė perskaitė trumpą apžvalgą šios ypatingos dienos, o prof. Genys Procuta skaitė paskaitą „Kas yra ir kaip veikia sovietinė politinė socializacija“. Nors smarkių diskusijų nebuvo, paskaitininkas atsiliepė į visus iškeltus klausimus.

OTAVOS IR APYLINKĖS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ auga — įsijungė į veiklą Kalvėčių šeima, kuri atvažiuoja iš Canton, N.Y.

Rūta-Ona Šiulytė

Thunder Bay, Ont.

ZIEMOS METAS jau prasidėjo. Daug kas, ypač jaunimas, vyksta į kalnus slidinėti. Atvyksta nemažai amerikiečių.

MŪSŲ MEDŽIO DARBŲ menininkas, išdorojė daug gražių dalykų, Jonas Mockus, paskyrė vieną kūrinių „Tėviškės Žiburiams“ (už tai nuoširdžiai dėkojame — Red.). Pastaruoju metu jam padaryta rankos operacija McKellar ligoninėje. Linkime jam greitai pasveikti.

LEONAS DRUKTENIS, vienintelis šeimos sūnus, atšventė 20 metų vedybinę sukaktį su žmona p. Kuznik. Jis yra senelių prieglaudos administratorius. Pradžioje dirbo mūsų vietovėje, vėliau Otavoje, o 1977 m. kovo mėn. persikėlė į Kitchenerį. Turi 3 vaikus, kurių kiekvienas mokosi groti skirtingu instrumentu. Su laiku galės sudaryti šeimos orkestrą L. Druktenio mama padėjo persikraustyti į naują vietovę, o tėvas F. Druktenis praleido porą savaitių pas sūnį ir marčią.

VIETINIS DIENRASTIS „The Chronicle-Journal“ lapkričio 14 d. laidoje gana plačiai išskėlė etnokultūrinių grupių pareikštus pageidavimus daugiakultūrei Kanados tarybai, kurios atstovai čia lankėsi. Pasak dienraščio, buvo padaryta priekaitų CBC programoms, kuriose neatsispaudė daugiakultūrės Kanados veidas. Pageldauta lengviau priimti pabėgėlius iš sovietų okupuotų kraštų, įvesti etninę kalbų dėstyklę mokyklose, remti jų kultūrinę veiklą.

SVENČIŲ PROGA sveikiname visus mūsų tautiečius bei draugus ir linkime linksmų Kalėdų švenčių bei laimingų 1978 metų.

KLB Thunder Bay apylinkės valdybos vardu — dr. E. Jasevičiūtė

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VLIKO VALDYBOS IR JAV LB KRASTO VALDYBOS pasitarimas įvyko lapkričio 12 d. Filadelfijoje. VLIKui jame atstovavo pirm. dr. K. J. Valiūnas, vicepirm. dr. B. Nemickas ir finansų tvarkytojas A. Vedeckas, JAV LB valdybai — pirm. A. Gecys, J. Gaila, A. Mačiulytė-Zerr, R. Česonis, F. Andriūnas, A. Gailiūsis ir B. Vaškaitis. Pasitarime buvo paliesta Lietuvių žmogaus Teisių Komisijos veikla, pasirodymai Belgrado konferencijai, bendra veikla padėti sovietų suimtam Viktorui Petkui. JAV LB atstovai painformavo VLIKo atstovus apie pastangas santykiams su ALTA išlyginti. Rysiuose su okupuota Lietuva pilnai pritarta 1974 m. White Plains konferencijoje priimti Lietuvos laisvinimo veiksmų nutarimai. Gilių diskusijų susilaukė VLIKo sudarančių grupių pastangos dabartinį jaunimą į laisvinimo darbą įjungti per partijas. JAV LB atstovai tokiame bandymui pranašavo nesėkmę, nes partijų veikla iš-eivijoje esanti pasmerkta pražūčiai. Nutarta tokius dvišalius pasitarimus bei veiksnį konferencijas rengti dažniau.

VALSTYBĖS SAUGUMO TARYBOS pirm. dr. Z. Brzezinskis lapkričio 15 d. Baltuosiuose Rūmuose susitiko su JAV katalikų, vengrų ir lietuvių dvyvniais atstovais. Jų eilėse buvo ir JAV LB krašto valdybos vicepirm. R. Česonis. Pussvalandį trūkusiame pokalbyje paliesti įvairūs klausimai. Iš jų paaiškėjo, kad dr. Z. Brzezinskis yra gerai susipažinęs su Lietuvos istorija, jos dabartine būkle, lietuvių tautos laisvės siekiais.

ALTO PIRM. DR. K. BOBELIS su senatorium Robertu Dole buvo nuskrėdęs į Belgrado konferenciją ir susitiko su JAV delegacijos vadovu A. Goldbergu, kuris jam parūpino leidimą įeiti posėdžių salėn. Lapkričio 25 d. visumos posėdyje sen. R. Dole išskėlė žmogaus teisių lauzymą ir laisvo apsisprendimo teisę tautom, primindamas, kad JAV nepripažįsta Baltijos respublikų įjungimo Sovietų Sąjungon ir kad šios politikos nėra pakeitę Helsinkio susitarimai. Sovietų delegacijos vadovas J. Voronovas pakartojo seną propagandinę įgesmelę apie „laisvus“ rinkimus Pabaltijy, „savanorišką“ prisijungimą prie Sovietų Sąjungos. Pastaroji taip pat oficialiai nebuvo pripažinta JAV iki 1933 m. Panašaus pripažinimo susilaukęs ir Pabaltijys. JAV delegacijos vadovas A. Goldbergas jam atkirto, kad Baltijos valstybės esančios nelegaliai okupuotos, kad prez. G. Fordas tai pareiškęs prieš pasirašydamas Helsinkio susitarimus. Amerika laikosi ir laikysis nepripažinimo politikos.

ČIKAGOS LIETUVIŲ EVANGELIKŲ liuteronų „Tėviškės“ parapija lapkričio 27 d. paminėjo savo sidabrinę sukaktį. Iškilmingas pamaldas laikė 11 kunigų, kurių tarpe buvo ir estų bei latvių liuteronų atstovai. Akademiniėje minėjimo dalyje pagrindinį pranešimą apie parapijos nueitą kelią padarė dr. A. Palaitis. „Tėviškė“ buvo įsteigta 1952 m. kovo 2 d. kaip kitos parapijos įnamė. Nuosavas šventovės pastatas įsigytas 1957 m. ir padidintas 1974 m. Gen. konsulė J. Dauzvardienė, sveikindama sukaktuvininkus, džiaugėsi gražiu bei prasmingu parapijos vardu. Sveikinimas raštu buvo gautas ir iš Lietuvos Kankinių katalikų parapijos klebono kun. P. Ažubalo Mississaugoje. Sukakties iškilmėje Toronto lietuviams evangelikams atstovavo išganytojo parapijos klebonas kun. A. Žilinskis. Programa atliko parapijos vienietai — sekmadieninės mokyklos mokiniai, jauni m. ratelio šokėjai, muz. J. Lampasčio vadovaujamas choras.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS savo 51 metų veiklos minėjimą pradėjo kun. J. Petraičio už mirusius narius atnašautomis Mišiomis ir šiai progai skirtu pamokslu. Pamaldų metu buvo perskaitytas ilgas mirusiųjų sąrašas. Pagrindiniame minėjime AL Centro salėje dalyvavo ne tik Buenos Aires tautiečiai, bet ir iš Beriso atvykęs Mindaugo Draugijos jaunųjų ansamblis su sol. Adriana Joyce, kuri padainavo porą motinoms skirtų lietuviškų dainų. Mindaugietis Poviliukas Saulys, 4 metų amžiaus, akordeonu palydėtas brolio Aleksandro, programa papildė dviem dainelėmis. Mindaugiečių pasirodymą tautiniais šokiais užbaigė jaunųjų ansamblis. Argentinose Lietuvių Centrai atstovavo ispaniškai ir lietuviškai dainavę broliai Jose ir Danieli Urbanai, N. Zavickaitės-Mahne vadovaujamas mažųjų ansambelis, mergaitė dainos grupė „Ginarėlės“ su vadove A. Cikštaitė ir tautinių šokių ansamblis „Inkaras“. Po tradicinių sveikinimų padėkos žodį tarė AL Centro pirm. J. Mičiūnas. Šventė užbaigta vaisėmis ir šokiais.

BUENOS AIRES MENO MOKYKLĄ baigė Morta Linkevičiūtė, gaudama mokytojos teises. Ji jau turi daug savo kūrinių ir ruošiasi pirmajai parodai. Jaunoji dailininkė piešia arkiv. J. Matulio portretą Buenos Aires mieste rengiamam minėjimui.

Brazilija

„PALANGOS“ SKAUTŲ ir skautių tėvų susirinkime lapričio 5 d. Sao Paulo mieste buvo nutarta surengti priekšaleidinių susikaupiamą gruodžio 18 d. skautams ir jų tėvams. Skautiškos šeimos lietuviškos Kūčios su tradiciniais lietuviškais patiekalais bus gruodžio 22 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Stovykla lietuvių kilmės vaikams bei jaunimui nuo 8 iki 18 metų numatyta 1978 m. vasario 8-15 d. d. Vadovaus A. Černiauskaitė-Fernandes ir E. Bacevičienė, talkinamos kelių skil-tininkų.

LIETUVIŠKOS SODYBOS skyplų savininkai lapkričio 9 d. Sao Paulo Jaunimo Namuose balsų dauguma sodybai išrinko Lituanikos pavadinimą. Pirmiausia buvo nutarta išgręžti šulinių, kuris aptarnaus visą sodybą. Siam reikalui visi skyplų savininkai įsipareigojo kas mėnesį skirti po 1.000 kruzeirų. Sodyboje jau statomas pirmasis namukas seneliams, pinigais ir pažadais surinkus 37.750 kruzeirų. Įvairios statybinės medžiagos yra gauta iš Renato Mendo. Visi senelių namukai turės lietuviško stiliaus langines. Kun. J. Šeškevičius jau yra užpirkęs plytas bendram išvykos pastatui sodyboje. Jam pastatyti reikės 200.000 kruzeirų.

Australija

NSW VALSTIJOS SVIETIMO DEPARTAMENTAS sutiko atidaryti šeštadieninę mokyklą Sidnėje lietuvių kalbai mokytis. ALB Sidnėje apylinkės valdybos pranešimu, valdžia padengs mokyklos išlaidas, moksle algas mokytojas. Ją baigusių moksliečiai gaus užskaitą gimnazijų baigimo brandos atestate. Valdyba turi surasti bent 15 mokinių iki 1978 m. pradžios ir apie tai painformuoti švietimo departamentą. Mokinius registruoja A. Jablonskienė ir V. Saudargas.

MAŽOSIOS LIETUVOS veikėjas a.a. dr. Valteris Didžys, 80 metų amžiaus, mirė spalio 21 d. Melbourne. Vėlonis buvo gimęs Rytprūsioje, baigęs Tilžės gimnaziją, medicinos studijas Muencheno ir Berlyno universitetuose. Tilžėje jis rėmė Vyduono veiklą ir 1918 m. lapkričio 20 d. tapo Rytprūsio prijungimo prie Lietuvos reikalavusio Tilžės akto signataru. Kai Klaipėdos kraštas grįžo Lietuvai, dr. V. Didžys apsigyveno Klaipėdoje. Čia dalyvavo lietuviškoje veikloje, su savo jachta „Rūta“ aplankė visus Pabaltijo bei Skandinavijos uostus. Vokiečiams užėmus Klaipėdos kraštą, dr. V. Didžys perskėlė į Kauną. Artėjant antrajai sovietinei okupacijai, pasitraukė į Vokietiją, kur atgaivino Mažosios Lietuvos Tarybą, tapdamas jos vicepirmininku. Australijoje gyveno nuo 1949 m., pradžioje sunkiai dirbdamas, kol gavo gydytojo teises. Giliausias veiklos pėdsakas paliko M. Lietuvos Bičiulių Draugijos centro valdyboje, ALB Melbourne apylinkėje. Rėmė Lietuvių Namų statybą, lietuvišką spaudą. Palaidotas spalio 25 d. iš Lietuvių Namų koplyčios Altonos New Footscray kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko kun. Pr. Vaseris. Paliko žmoną, sūnų ir dukrą, kurie yra sukūrę lietuviškas šeimas.

Britanija

LONDONE VIEŠĖJO Bodil Dargienė, neseniai Danijoje mirusio dail. Kazimiero Dargio našlė, su sūnumis Rimtu ir Linium. Pastarasis buvo atsivėjęs ir savo šeima. B. Dargienė yra danė. B. K. Dargiai Londone gyveno 1948-53 m. Dail. K. Dargis tada lietuviškų stiliumi papuošė Šv. Kazimiero parapijos šventovę, kurią B. Dargienė dabar parėdo savo sūnums. Jie taipgi lankėsi Lietuvių Namuose ir pas O. B. Bendorius, su kuriais buvo susipažinę Danijoje po II D. karo.

IKI LIETUVIŲ SAKRYDYDIO per Sekmines tikimasi išleisti knygą „Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga“. Ji jau senokai paruošta, bet spausdinimą uždelė nenumatytos aplinkybės.

Lenkija

PUNSKO LIETUVIŲ KULTŪROS NAMAI su vedėju J. Vaina, mokytojais K. Sidriu ir A. Šliauziu gegužės 28-29 d. d. surengė lietuviškų muzikinių vietnų koncertus, kuriuose dalyvavo mišrus choras „Dūkija“, vokalinis - instrumentinis ansamblis „Piemenukas“, kaimiška kapela „Klumpė“ ir estradinis ansamblis „Punia“. Liepos 1-3 d. d. „Klumpė“ dalyvavo kaimiškų kapelių festivalyje K. Dolny mieste. Punkskan ji parsivėžė padėkos raštą ir Pulavų miesto dovaną.

Vokietija

VOKIETIJOS LIETUVIAI korespondenciniu būdu lapkričio 19 d. rinko naująją VLB krašto valdybą, kurią sudaro 15 narių. Praėjusiuose rinkimuose tebuvo 19 kandidatų, o ši kartą jų susilaukta net 28. Rinkiminė komisija Hamburgue sudarė: pirm. A. Lingė, sek. J. Valaitis, nariai — M. Lipsys, I. Sragauskas ir A. Gedgaudas. Lapkričio 26 d. posėdy

Paminklinės šv. Kazimiero lentos pašventinimas prie La Vega šventovės Venecueloj. Viduryje — kun. A. Perkumas

Lietuvis trijuose žemynuose

Kunigo Antano Perkumo 45 metų kunigystės ir visuomeninio darbo sukaktis

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

45 metų kunigystės ir visuomeninio darbo sukaktį atšvęsti nedaugeliui kam pasiseka. Kun. A. Perkumo darbas ir gyvenimas priklauso trimis pasaulio kontinentams — Europai, Azijai ir P. Amerikai. 1977 m. gruodžio 7 d. suėjo 25 metai kunigiško darbo Venecueloje ir 20 metų — Kinijoje.

Sudiev Lietuvai

Kun. A. Perkumas gimė 1909 m. kovo 27 d. Kadagynų kaime, Darbėnų valsčiuje, Kretingos apskrityje, mažajame ūkininko šeimoje. Tėvai augino 9 vaikus. 1927 m. baigė Palangos progimnaziją. Svajojo išvažiuoti į Italiją, saleziečių seminariją. Bet iš kur paimti pinigų kelionei iki Italijos? Gauna vasaros metu laikiną darbą Palangos Kurhauze. Patarnauja svečiams ir tvarko jų dokumentus. Užsidirbęs pinigų kelionei, palieka Lietuvą. 1932 m. baigia saleziečių lietuvių gimnaziją ir iškeliauja į Kiniją misijų darbams. 1936 m. baigia Hong Konge filosofiją tarptautinėje saleziečių seminarijoje. 1941 m. baigia Šanchajuje teologijos fakultetą ir gauna kunigo šventinimus. Dirba auklėtoju Hong Kongo nepilnamečių vaikų patalpos mokykloje.

Peršautas japonų

Kinijoje gyvenimas buvo labai sunkus ir varginantis, ypač dėlto, kad nemokėjo nei anglų, nei kiniečių kalbos. Pastarųjų kalba europiečiams labai sunki. Tai dainuojanti kalba, susidedanti iš maždaug 40.000 ženklų, bet kasdieniniame gyvenime vartojanti tik dalį ženklų.

Vėliau su trimis jaunais kunigais A. Perkumas buvo išsiųstas į P. Azijos gilumą, Kren-Mino miestelį, netoli Tibeto kalnų. Jų tikslas buvo pastatyti našlaičiams vaikams namus. Po metų darbo jau turėjo 300 našlaičių vaikų, o po trejų metų įsigijo visai geras naujas patalpas mokyklai ir gyvenimui.

Gyvendami Kren-Mine sužino, kad japonai apsupti Hong Kongą. Anglų įsakymu turėjo užleisti mokyklos patalpas per 24 valandas kariuomenei. Kur dėti 300 našlaičių? Vaikus išslaps-tė kur tik galėjo, bet dar pali-

ko 100 vaikų be tinkamos globos ir pastogės. Likusius vaikus nuvedė į Tai Ku slėnį ir apgyvendino pačių pastatytose palapinėse. Po savaitės japonai užėmė Hong Kongą. Ir vėl reikėjo vaikus išslapstyti kur tik buvo įmanoma ir saugu. Frontui artėjant, kunigas Antanas nebesu-spėjo pasislėpti — japonų kareivis peršovė jam koją ir kraujuojantį vieną paliko gulėti ant kelio. Prarado daug kraujo ir apalpo. Kaip atsirado seselių prancūzų ligoninėje, nė pats nežino. Ligoninė neturėjo jokios mediciniškos pagalbos dėl vaistų stokos. Žmonių mirdavo kas dieną po keliasdešimt. Nors buvo dar gyvas, bet vieną dieną darbininkai ir jį palaikė mirusiu — pradėjo vilkti į sunkvežimį.

Atsipeikėjęs pradėjo iš visų jėgų šaukti. Darbininkai paliko jį, sakydami: jei ne šiandien, tai paimsime rytoj. Taip besikamuodamas su gangrenuojančia koja, po pusės metų išėjo iš ligoninės.

Pasibaigus karui, grįžta į Hong Kongą. Anglų kariuomenė ir kiniečių gyventojai laiko jį didvyriu už našlaičių vaikų išgelbėjimą. Kun. Antanas prašo anglų kariuomenę padėti pastatyti ir vėl namus našlaičiams vaikams. Mokyklos statyboje talkino visi — ir pagony, ir žydai. Pagaliau tikslas buvo pasiektas. Kantonio srityje jo rūpesčių išaušo 1.500 vietų moderni mokykla ir gimnazija. Kun. A. Perkumo sveikata negerėjo — gangrenuojanti koja nesveiko. Išvargęs, po 20 metų sunkaus darbo, ligonis grįžta į Europą.

Lietuvių tarnyboje

Venecueloje tuo metu dirbo kun. Antanas Sabaliauskas, kurio sveikata taip pat šlubavo. Jis buvo prašęs pavaduotojo. Kun. A. Perkumas, apsigydyęs ir pailsėjęs, keliauja į trečią jam visai nepažįstą kontinentą — P. Ameriką. Atvažiavęs į Venecuelą dirba saleziečių vienuolių joje ir pamažu susipažįsta su lietuvių kolonijos gyvenimu bei jos gyventojais. Perima iš kun. A. Sabaliausko "Tėvų Kelio" redagavimą, lanko sekmadieniais lietuvių kolonijas, atlikdamas jiems religinius patarnavimus. Vasaros metu organizuoja vai-

sidėjo vakarienę, kurią paruošė J. Labuckienė ir kitos šaulės. Po to buvo šokiai ir turtinga loterija. Sekančią dieną, sekmadienį, buvo šaulių užprašytos Mišios už žuvusius karius. Sudburio ir Toronto uniformuoti šauliai dalyvavo su vėliavomis. Kun. Ant. Sabas pasakė šventei pritaikytą pamokslą ir sukalbėjo atitinkamas maldas už žuvusius. Vida ir Diana Stankutės padėjo vainiką prieš altorių mirusiems pagerbti. Iš Toronto buvo atvykę keturi šauliai: St. Jokūbaitis, St. Jagėla, St. Borchertas ir V. Pečiulis. Sudburio visuomenė jiems už tai yra labai dėkinga. Po sekmadienio pamaldų toj pačio lenkų salėj buvo jų išleistuvės, kur buvo susirinkę dar 27 tautiečiai.

METINIS MISIJOS KALEDINIS parengimas bus gruodžio 18, sekmadienį, Kristaus Karaliaus parapijos salėj, kur vyks lietuvių pamaldos. Pradžią — 2 v.p.p. Parengimas skiriamas ne tik vaikams, bet ir visiems Sudburio lietuviams. Ta proga atsilankys ir Kalėdų senelis su dovanomis. Visas lietuvių jaunimas bus nemokamai pavaišintas, o taip pat ir choristai. Bus meninė dalis: vaidinimėlis, deklamacijos, tautiniai šokiai, vadovaujami "Ramuonėlės" vadovės G. Poderytės. Maloniai kviečiami visi Sudburio ir apylinkių lietuviai gausiai dalyvauti.

SUSITUOKĖ Steponas Grinius su Patricia Lony. K.A.S.

DELHI - TILLSONBURG, ONTARIO

KLB DELHI APYLINKĖS VI-SUOTINIS SUSIRINKIMAS įvyko lapkričio 13. Susirinkimą pradėjo apyl. pirm. Agota Ratavičienė. Invokaciją sukalbėjo kun. dr. J. Gutauskas. Pirmininkavo Stp. Jakubickas, sekretoriavo Alfonsas Kairys.

Pirm. A. Ratavičienė apylinkės veiklos pranešime apžvelgė dvejų metų veiklą, suminėdama pastangas organizuojant lituanistinę mokyklą, įvairiuose suvažiavimuose ir t.t. Baigdama savo pranešimą, pirmininkė pareiškė visos valdybos atsisistatydinimą ir prašė išrinkti naują.

Apie KLB krašto tarybos suvažiavimą pranešimą padarė jos narys Petras Augaitis, pasidžiaugdamas suvažiavime gausiu jaunimo dalyvavimu ir lietuvišku sąmoningumu. Finansinį pranešimą padarė ižd. Gediminas Rugienis, iš kurio paaiškėjo, kad iki susirinkimo ne iš visų buvo išrinkti solidarumo įnašai. Pirm. A. Ratavičienė kreipė susirinkimo dėmesį, kad patys lietuviai daugiau jautų pareigą solidarumo įnašų sumokėti ir nelauktų, kol valdyba kiekvieną prašinėtu. Kontrolės komisijs pranešimą padarė Petras Augaitis, pranešdamas, kad knygos, pateisinamieji dokumentai ir atskaitomybė vedama tvarkingai.

I naują apylinkės valdybą išrinkti ir pasiskirstę pareigomis: Stasys Beržinis — pirmininkas, Karolis Lukošius — sekretorius, Alfonsas Kairys — iždininkas, Gediminas Rugienis ir Antanas Steigvila — nariai. Kontrolės komisija: Petras Augaitis, dr. Bronius Povilaitis ir Domas Žiogas.

KARIUOMENĖS SVENTĖS MINĖJIMAS įvyko lapkričio 26 d., 7 v. v., Delhi lenkų salėje. Sugiedojus Kanados ir Lietuvos himnus, kun. dr. J. Gutauskas sukalbėjo maldą už žuvusius už Lietuvos laisvę.

Susikaupimu pagerbus žuvusius, sekė Stp. Jakubicko paskaita, kurioje bu-apžvelgtos mūsų kariuomenės kūrmosi sunkios aplinkybės ir kovos už Lietuvos laisvę, šių dienų okupacijos sunkumai ir naujos viltys atgauti valstybinę nepriklausomybę bei atkurti savą, lietuvišką kariuomenę.

Meninėje programoje gražiai pasirodė Toronto mergaičių dainos trijulė "Vasaros Garsai": Aldona Bis-kytė, Aida Dovidaitytė ir Vida Dovidaitytė. Jos gražiai, laisvai lietuviškomis dainomis puikiai atliko šventės programą. Ši trijulė, ypač mažesniems apylinkėms, yra labai paranki ir rekomenduotina.

Po meninės programos buvo muzika, šokiai, užkandžiai, veikė bufetas, loterija.

Rytojaus dieną, sekmadienį, 10 v. r., pamaldose šauliai dalyvavo su vėliavomis. Mišias atnšavo už žuvusius už Lietuvos laisvę ir šventės rimčiai pamokslą pasakė kun. klebonas Jonas Staškus. Mišių pabaigoje, chorui vadovaujant, visa šventovė sugiedojė Lietuvos himną. Po pamaldų parapijos salėje katalikės moterys visus vaišino kava ir užkandžiais, kur susirinkę turėjo progos pasikalbėti ir prisiminti laisvosios Lietuvos laikus bei mūsų kariuomenės žygius kovų už laisvę metais.

SUKAKTYS. Lapkričio 13 d. Ele-na Rugienienė savo namuose Tillsonburge šeimos, giminių ir artimųjų tarpe paminėjo savo amžiaus 50 metų sukaktį. Ta proga sukalbėjo kun. dr. J. Gutauskas, sekretoriavo Alfonsas Kairys.

Lapkričio 20 d. Kostė Šimutienė savo dukters pastangomis giminių ir artimųjų ratelyje paminėjo savo amžiaus 70 metų sukaktį. Jai sugiedota "Ilgiausių metų", palinkėta sveikatos bei sėkmės tolimesniame jos gyvenime. K. Šimutienė yra Leonardo Šimučio brolio Stasio našlė. S. J.

P A D Ė K A

Dėkoju visiems, mane lankiusiems ligoninėje, atsiuntusiems dovanas, gėles bei mane guodu siems telefonu. Ypač dėkoju savo žmonai, kuri mane lankė kiekvieną dieną, sūnui, marčiai, anūkam, dukteriai, žentui ir anūkam iš Kalifornijos, atsiuntusiems gėles ir skambinusiems telefonu. Dėkoju Šv. Kazimiero parapijos kunigam už lankymą — klebonui kun. J. Staškui ir kun. dr. J. Gutauskui, taip pat St. Mary's par. kunigams Tillsonburge, šios parapijos katalikių moterų draugijai. Dėkoju mieliems bičiuliams: p.p. Mikėnam, Gurdliam, Dambrauskam, Liutkam, Strodmskiam, Goldikam, Gendrenam, Skudienėi, St. Augustine, P. C. Pociui.

Nuoširdžiai visiems dėkingas —
Jonas Antaitis
• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

Tėviškės Žiburiai • 1977. XII. 15 — Nr. 50 (1453) • 5 psl.

St. Petersburg, Fla.

ISTORINIS SUSIRINKIMAS. Lapkričio 27 d. Gulfporte, Sv. Vardo par. salėje, įvyko naujai įsteigos lietuvių katalikų misijos narių susirinkimas. Iš 248 narių dalyvavo 140 (tai tik pračiniai skaičiai). Misijos vedėjas kun. Tadas Degutis, OFM, padarė pranešimą, kuriame papasakojo iki šiol nueitą kelią. Esą pradžioje, įsikūrus lietuviams pranciškonams, vietos vyskupas nepagėdavo, kad būtų išvystyta veikla lietuvių tarpe. Mat, jo nuomone, visi lietuviai turi priklausyti vietinėm parapijom. Buvo leistos lietuviams tik neregularios sekmadienio pamaldos. Tokiai padėčiai esant, buvo sudarytas pasauliečių katalikų komitetas, kuris rūpinosi pastovių pamaldų išrūpinimu. Tuo reikalu buvo kreiptasi net į prel. L. Tulabą, kuris yra popiežiškosios emigracijos komisijos narys Romoje. Jo painformuotas arkiv. E. Clazicio Romoje kreipėsi į St. Petersburgo vyskupą Charles B. McLaughlin, kuris sutiko patenkinti lietuvių pageidavimą ir netgi leisti steigti atskirą pastovią misiją. Be to, į vietinį vyskupą kreipėsi ir lietuvių katalikų komitetas, kurin jėjų: K. Kleiva, dr. J. Petrikas ir O. Galvydienė. Jie rašte išdėstė lietuvių katalikų pageidavimą turėti atskirą savo misiją. Vyskupas su tuo sutiko ir įsteigė lietuvių Šv. Kazimiero misiją, kuri yra prisiglaudusi prie Šv. Vardo parapijos ir naudojasi jos šventove. Jai vadovauja kun. T. Degutis, OFM. Misija turi atskiras gi-

mimo, vedybų ir laidotuvių knygas, veda taip pat atskirą finansinę atskaitomybę, nors yra Šv. Vardo par. klebono kun. Goodmanio priežiūroje. Susirinkime pranešimą padarė ir katalikų komiteto pirm. K. Kleiva, kuris papasakojo misijos steigimo eigą iš savo pusės.

Po šių pranešimų slaptu balsavimu buvo renkamas Šv. Kazimiero liet. katalikų misijos komitetas. Pagal balsų daugumą išrinkti ir vėliau savo posėdyje pasiskirstę pareigomis: pirm. Antanas Grudzys, vicepirm. dr. Juozas Petrikas, sekr. Ona Galvydienė, narys ūkiniams reikams Vacys Kriauciūnas. Kandidatais liko Kazys Kleiva ir Uršulė Bliskienė. Susirinkimas nutarė išreikšti padėką prel. L. Tulabai, kun. T. Degučiai, OFM, buv. katalikų komitetui bei delegacijai, kun. Goodmanui ir vietos vyskupui. Susirinkime dalyvavo ir prel. J. Balkūnas, kuris, iškilus laikiniams klausimams, darė paaiškinimus. Įvairių gerų darbų rėmėja Veronika Jomantienė sutiko finansuoti Šv. Kazimiero vėliavos įsigijimą.

Nuo š.m. gruodžio 18 d. lietuviams Mišios bus laikomos kiekvieną sekmadienį bei šventadienį Holy Name šventovėje Gulfporte, 5806 — 15th Ave. So, 1 v. p.p. (buvo 4 v.p.p.).

Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu. Susirinkimui pirmininkavo dr. J. Petrikas, sekretoriavo O. Galvydienė. K. G.

TORONTO MIESTAS

Atmatų išvežimo tvarkaraštis

Penktadienį, 1977 metų gruodžio 23 dieną —

nebus išvežimo. Sekantis išvežimas bus 1977 metų gruodžio 28, trečiadienį.

Pirmadienį, 1977 metų gruodžio 26 dieną —

nebus išvežimo. Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, t. y. 1977 metų gruodžio 27 dieną.

Pirmadienį, 1978 metų sausio 2 dieną —

nebus išvežimo. Sekantis išvežimas bus antradienį, t. y. 1978 metų sausio 3 dieną.

Nebus išvežami stambūs daiktai ir laikraščiai 1977 metų gruodžio 28 dieną ir 1978 metų sausio 4 dieną. Išvežimas bus atliktas 1978 metų sausio 11, trečiadienį.

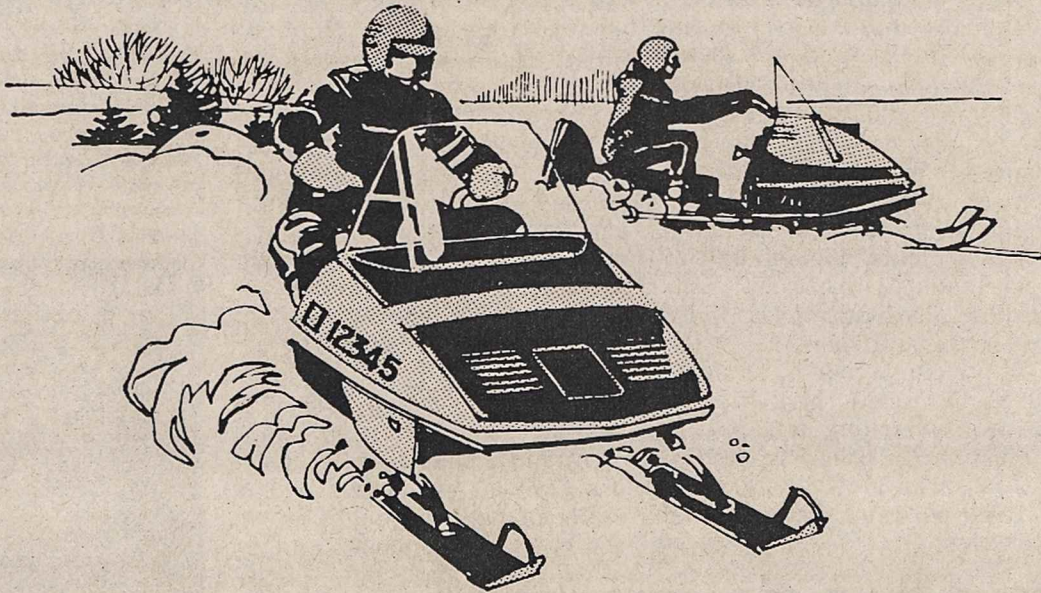
Būsime dėkingi už jūsų talką, t.y. atmatų paruošimą išvežimui nustatytomis dienomis.

R. M. BREMNER,

Toronto miesto viešųjų darbų viršininkas

Saugus motorinių rogių vairavimas prasideda vairuotojo paruošimu

Štai ką Ontario rekomenduoja motorinių rogių saugumui

Motorinės rogės daugeliui ontariečių tapo gyvenimo būtinybe, nes tai sveikas ir smagus sportas. Be to, dažnai jos yra būtinos tolimesioje srityje ir skubių reikalų atvejais.

Dabar jūs ir jūsų šeimos gali mokytis motorinių rogių vairavimo iš specialistų

vairuotojų kursuose (Driver Training Course), rengiamuose Ontario Motorinių Rogių Klubų Federacijos (Ontario Federation of Snowmobile Clubs — OFSC), Ontario Saugumo Lygos ir Ontario transporto bei ryšių ministerijos.

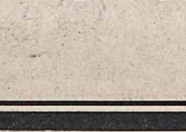
Kursai yra skirti jaunuoliams 12-15 m.

James Snow,
Minister of Transportation
and Communications

William Davis, Premier

Province of Ontario

Mokslo ir kūrybos simpoziumas Čikagoje

PRANĖ MASILIONIENĖ

Trečiasis Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas, įvykęs 1977 m. lapkričio 24-27 d.d. Čikagoje, Jaunimo Centro patalpose, praejo su dideliu pasisekimu. Šis simpoziumas yra lietuvių išeivijos pasididžiavimas bei užtikrinimas, kad mes dar esame gyvi.

Ižanginis pobūvis

Lapkričio 23 d. įvyko Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo susipažinimo pobūvis. Parengimo vadovas St. Jokūbauskas, pradėdamas pobūvį, supažindino svečius su pobūvio globėja dr. A. Lipskiene, literatūros vakaro globėja E. Remiene ir banketo globėja V. Lapiene. Dr. K. Ambrozaitis supažindino su organizacinio komiteto nariais, kun. L. Andriekus supažindino su čia esamais rašytojais — laureatu I. Meru, poetu B. Brazdžioniu, T. Venclovu, Egle Juodvalkyte, N. Jankute ir kt. Inž. A. Kerelis supažindino su inžinieriais, dr. J. Gimbutas — su Lituanistikos Instituto nariais, dr. R. Šilbajoris — su mokslinės programos vadovais.

Meninėje dalyje rašytojas A. Baronas paskaitė keletą humoristinių eilėraščių.

Lituanistų suvažiavimas

Lapkričio 24 d. rytą įvyko VI Lituanistikos Instituto narių suvažiavimas. Jį pradėjo pirm. dr. J. Gimbutas ir pats jam pirmininkavo. Sekretoriavo G. Biūnienė. Pirmiausia buvo suminėti ir pagerbti atstojimu mirusieji instituto nariai. Aptarta darbo eiga ir priimti nauji nariai — iš viso 13 asmenų. Yra taip pat pakviestas garbės nariu dail. A. Varnas.

Instituto prezidiumą sudaro: J. Gimbutas, S. Suziedėlis, dr. I. Užgiriene, dr. R. Misiūnas, V. Trumpa. Institutas šiuo metu turi 112 narių. Susirinkusieji buvo painformuoti apie naujus leidinius ir atliktus darbus.

Suvažiavimo posėdis truko apie dvi valandas. Buvo pasidžiaugta, kad nariai aktyviai dalyvauja Mokslo ir Kūrybos Simpoziume su 27 paskaitomis.

Suvažiavime dalyvavo 43 instituto narių, jų tarpe — 13 tarybos narių ir 5 — prezidiumo. Tuo pačiu laiku kitoje salėje vyko Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas.

Simpoziumo atidarymas

Lapkričio 24 d., 2 v.p.p., įvyko Trečiojo Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo atidarymas.

Simpoziumą pradėjo organizacinio komiteto pirm. dr. K. Ambrozaitis ir pakvietė sol. N. Linkevičiūtę sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Toliau pirmininkas sveikino mokslininkus ir svečius, atvykusius į šią kultūros šventę.

Mokslinės programos pirm. dr. R. Šilbajoris dėkojo mokslininkams, sutikusiems dalyvauti su paskaitomis šiame simpoziume. Jis pabrėžė mokslo ir kalbos vertę. Yra kalba poetų, literatų, daktarų ir mokslininkų, o taip pat yra kalba prie stiklėlio. Jos turi skirtingus aspektus. Čia suvažiavimo mokslininkai, kurie atsivėžė savo per eilę metų didelių triūsu įgytus lobius su mumis pasidalyti.

Po atidarymo mokslininkai ir klausytojai skirstėsi į paskaitoms skirtas sales.

Mokslininkų paskaitos buvo gerai paruoštos. pajavirintos skaidrėmis, plačią visuomenei patrauklios ir suprantamos.

Paskaitininkai

Simpoziumo metu buvo skaityta 115 paskaitų. Dėl laiko ribotumo vienu metu atskirose patalpose buvo skaitomos keturios paskaitos, taikant, kad jos būtų labiau skirtingų sričių ir kad visuomenė galėtų sau įdomias paskaitas pasirinkti. Paskaitų lankymas buvo labai geras; nė vienas mokslininkui neteko kalbėti kėdėms ir sienoms. Kad skaitytojus susidarytų šokių tokių mokslinės programos vaizdą, duodame čia tik sekčių pavadinimus, jų pirmininkų ir paskaitininkų pavardes, nemėdami nei jų paskaitų pavadinimų, nei jų mokslinių laipsnių.

Architektūros sekcijos pirm. — Bronė Lukšaitė-Kovienė; paskaitininkai — V. Germanas, A. V. Tamašauskas ir B. Lukšaitė-Kovienė.

Filosofijos sekc. pirm. — I. K. Skrupskelis, pask. — K. Girnius, M. Girniūnienė ir A. Mickūnas.

Literatūros sekc. pirm. — Br. Vaškelis, pask. — A. Slepetytė-Janacienė, K. J. Norkeliūnas.

Kalbotyros sekc. pirm. — Antanas Klimas, pask. — Antanas Klimas, Petras Jonikas, Nijolė Martinaitytė.

Jūros mokslų ir hidraulikos sekc. pirm. — M. K. Pakštys, pask. — P. A. Mažeika, R. Vaičaitis, K. P. Devenis.

Psichologijos - pedagogikos sekc. pirm. — I. C. Užgiriene, pask. — I. C. Užgiriene ir A. Norvilas.

Tautotyros sekc. pirm. — A. Mažiulis, pask. — R. Kinka, L. Baškauskaitė ir E. V. Zygaite.

Chemijos ir medžiagų mokslo sekc. pirm. — J. A. Anysas, pask. — P. Budininkas, B. Jaselskis ir D. Satas. Energijos sekc. pirm. — R. Kašuba, pask. — K. M. Čampė, K. K. Almenas ir V. Fidleris.

Medicinos - medicinos istorijos sekc. pirm. — M. Vyngantas, pask. — J. Pužinas, L. Sidrys, A. Butkus, J. Daugirdas, A. Kelertas.

Menotyros sekc. pirm. — S. Goštautas, pask. — A. Valeška ir P. Lapė.

Istorijos sekc. pirm. — J. A. Račkauskas, pask. — J. Jakštas, J. Dainauskas, V. Gidžiūnas ir S. Suziedėlis.

Energijos B. sekc. pirm. — R. Kašuba, pask. — V. Izickas, B. Saldutienė-Tijūnaitytė.

Teologijos sekc. pirm. — K. Trimakas, pask. — V. Bagdanavičius, A. Jurenas, A. Liulevičienė.

Menotyros B. sekc. pirm. — S. Goštautas, pask. — J. Pivoriūnas, A. Kašubienė.

Teisės ir sociologijos sekc. pirm. — D. Krivickas, pask. — D. Krivickas, B. V. Maciūka.

Silimos mainų ir mechanikos inžinerijos sekc. pirm.—J. Bilėnas, pask. — J. Bilėnas, R. Viskanta, R. Knys-tautas ir H. V. Bankaitis.

Fizinio auklėjimo sekc. pirm. — B. Keturakis, pask. — A. Vokietaitis, J. Jašinskas.

Tautotyros B. sekc. pirm. — A. Mažiulis, pask. — J. Balyš, E. Bradūnaitė, D. Variakojytė ir V. Vyčinskas.

Informacijos ir kompiuterių sekc. pirm. — A. Avizienis, pask. — A. Avizienis, P. Zundė ir A. G. Šlekys.

Transportacijos sistemos ir jų vystymosi krypties A. sekc. pirm. — S. Bačkaitis, pask. — A. A. Lukas, J. V. Danyš.

Biologijos ir gamtos mokslų sekc. pirm. — A. Genys, pask. — B. Saldutienė, A. Genys, A. Butkus, V. Skrinška ir R. Sidrys.

Istorijos B. sekc. pirm. — J. Pužinas, pask. — V. Maciūnas, J. Pužinas.

Fizikos ir matematikos sekc. pirm. — A. Gaigalas, pask. — A. Liulevičius, R. Zalubas, A. Gaigalas, J. S. Žmuidzinas, P. A. Avizonis.

Transportacijos sistemos ir jų vystymosi krypties B. sekc. pirm. — S. Bačkaitis, pask. — P. Abelkis, A. S. Butkus, V. P. Vyngantas.

Medicinos-biochemijos sekc. pirm. — M. Vyngantas, pask. — A. Butkus, J. Valaitis, M. Vyngantas.

Menotyros C. sekc. pirm. — S. Goštautas, pask. — A. Kašubienė.

Literatūros sekc. pirm. — B. Vaškelis, pask. — V. Trumpa, B. Vaške-liis, K. Ostrauskas ir R. Šilbajoris.

Žvilgsnis į Lietuvą

Ketvirtadienio vakarą didžiojoje salėje įvyko bendrinis posėdis, kurio vadovu buvo dr. R. Šilbajoris.

Čia J. Jurašas kalbėjo apie dramos veikalo kelią į sceną okup. Lietuvoje, Vytautas Kavolis apie intelektualinės kultūros deformacijas, Vytautas S. Vardys — apie liberalizacijos pabaigą Lietuvoje, T. Venclova — apie pasaulio literatūros pažinimą Lietuvoje. Salė buvo perpildyta klausytojais.

Užsibaigus bendriniam posėdžiui žmonės skirstėsi namo, bet studentai rinkosi į kavinę jaunimo sesijai, kuriai sumaniai vadovavo Rūta Sušinskienė. Buvo sudarytas profesionalų brando duolys.

Lapkričio 25 d. vėl prigružėjo pilnos salės. Kai kurie nusikundė paskaitų išdėstymu, nes paskaitos vyko keturiose salėse lygiagrečiai, o klausytojai norėjo visas išgirsti. Pietų pertrauka trumpa, po pietų — vėl paskaitos. Laikas greit bėga, štai jau vakaras. Per dieną prisiklausę paskaitų, žmonės neskuba namo, bet laukia literatūros vakaro, baiminasi, kad bilietų gali pritrūkti. Neapsiriko taip galvoje: bilietai buvo išparduoti, salė buvo pilna.

Muzika ir poezija

Literatūros ir muzikos vakaras susidėjo iš trijų dalių. Pirmoje dalyje buvo atliktas muzikinis D. Lapinsko veikalas "Tavo gyvenimas mano". Solo daili atliko sol. Dalia Kučėnienė, padidint muz. D. Lapinskui. Ištraukas iš K. Bradūno knygos "Alkana kelionė" interpretavo Laima Rastenytė-Lapinskienė ir Julius Balukas.

Antroje dalyje buvo premijų išeikimas. Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. kun. L. Andriekus, OFM, sveikino laureatus dr. V. Maciūną, kuris visą savo gyvenimą pašventė rinkdamas medžiagą lietuvių literatūros istorijai. Jam premiją 1.000 dol.

iteikė mecenatas kun. dr. J. Prunskis, D. Lapinskui už pavestą sukurti operą \$3.000 i teikė Br. Nainys ir K. Ambrozaitis (mecenatas — Liet. Fondas).

Kiek ilgiau LRD pirmininkas sustojo ties laureatu Icchoku Meru, atvykusio iš tolimo Izraelio. Jį sveikino šiais žodžiais: "Gimęs kaip žydas, rašo kaip lietuvis. Išgyvenęs audringus laikus yra vertas mūsų bičiulystės ir šilimos. Atradęs savo naują būdą, įstojo į lietuvių rašytojų draugiją. Jo knygoje "Strip-tizas" atsispindi filosofija, simbolika, lyrika, emocija ir egzistencija, kiekvienas skaitytojas gali rasti medžiagos analizei". Jo raštai yra išversti į 10 kalbų. LRD jam paskyrė \$1.000 premiją (mecenatas LF). Iteikė dr. A. Razma.

Laureatai dėkojo mecenatams už premijas, o mecenatai skatino laureatus nepailsti ir toliau tęsti pradėtus darbus. Mecenatai sustojo ties kultūros reikalingam \$3.500 premijoms.

Ilgesnį jautrų žodį tarė laureatas Icchokas Meras. Jis pasisakė turis dvi motinas. Viena jų — žydė, kuri jį pagimdė, kita — lietuvi bėraštė, kuri jį apgaubė nuo visų pavojų ir augino Kelmėje. Ten eidavęs su tėvu mels-tis į sinagogą, vėliau — su kitu tėvu — į bažnyčią. Jis sustodavęs prie žvyrduobės, kur palaidoti jo tėvai, žiūrėdavo, kaip natūraliai žolė auga. Jis praeidavo pro kapus tų, kurie šaudė, ir sustodavo prie kapo to, kuris jį priglaudė. Kai rašo apie žydą, galvoja apie nelietuvį, kai rašo apie lietuvių ir žydą, galvoja apie žmogų. Gyvenimas padarė jį žmogumi, gyvenimas išmokė ne užmiršti, kad jis yra žydas. Esąs realus, bet ir keistas. Jį lydėjo du angelai: Jehovos ir triasmėnio Dievo. Perpildyta publikos salė atidžiai klausėsi šių tragiškų žodžių.

Autorius ir kūrinių

Trečiojoje dalyje buvo skaitoma savojo kūryba. Pirmiausia laureatas I. Meras paskaitė iš premijuotos knygos "Strip-tizas" ištrauką, kurioje pavaizduotas filosofas, klausias undinė apie paslaptį, kaip šį jam išduoti, pasakyti. Graži kalba, sklandus skaitymas sužavėjo publiką: visa taip nauja, negirdėta.

Poetas B. Brazdžionis paskaitė didelį pluoštą naujausių savo poezijos kūrinių. Nijolė Jankutė paskaitė novelę "Senutės problemos" ir E. Juodvalkytė — savo ankščiau sukurtytą ir dabarties kūrinių. Programoje pažymėtas T. Venclova buvo iššauktas į Romą, todėl vakare nedalyvavo. Programos pranešėju buvo dr. A. Klimas.

M. Remienė, literatūros vakaro globėja, padėjo taip gausiai susirinkusiai publikai ir pakvietė visus į kavinę, kurioje gydytojų sąjungos pagalbinis moterų vienetas visus vaišino kavute ir pyragaičiais.

Ir vėl į paskaitas

Lapkričio 26 d. — judėjimas iš pat ryto. Šiandieną daug jaunimo, ypač studentų. Paskaitininkai dejuoja, kad jų laikas trumpinamas, per daug leidžiama diskusijoms. Nustebino visus prof. A. Butkus iš Pensilvanijos, atvykęs invalido kėdėje su paskaita. Paklaustas, kur mano apsigotiti, atsakė: "Aš tuoj po paskaitos važiuoju atgal".

Pietų pertrauka. Visi skuba į kavinę pietums. Čia irgi vyksta darbas. Bevalgantiems pietus dr. A. Klimas, abiejose rankose iškęs žurnalo "Litanus" leidinių, aiškina ir skatina juos skaityti ir platinti. Žurnalas "Litanus" jau eina 25 metus, jo prenumerata tik \$5, išėina 4 kartus į metus. Vienintelis žurnalas anglų kalba, kuris supažindina amerikiečius su mūsų kultūra ir politika.

Kento universiteto studentė A. Tamošiūnaitė pranešė, kad Kento universitete teikiama humanistine medžiaga ir galimybės ją pasinaudoti.

Pietų pertrauka baigėsi ir vėl paskaitos.

Banketas

Seštadienio vakarą įvyko banketas "Beverley Country" klubo patalpose, 8700 S. Western Ave. Jį pradėjo globėja V. Lapienė. Padėjo svečiams už atsilankymą ir vadovauti pakvietė R. Kasparą. Atvykę į salę garbės svečiai — gen. konsulė J. Daužvardienė, Illinois sen. Fr. Savickas, Illinois sen. M. Madigan publikos buvo sutikti gausiu plojimu. Sen. M. Madigan dėkojo už pakvietimą ir tarė sveikinimo žodį, linkėdamas ir toliau pasilikti lietuviams. Jis sakė, kad beveik esąs lietuvis, nes užaugo Marquette Parke.

Meninę dalį atliko solistai N. Linkevičiūtė ir B. Prapuolenis, akompanuojant muz. A. Vasaičiui.

Po programos sekė vaišės ir šokiai, grojant neolituonų orkestrui. Tarp kitų svečių buvo matyti tik ką grįžęs iš Belgrado ALTos pirm. dr. K. Bobelis.

Užbaiga

Sekmadienį, lapkričio 27, Tėvų jėzuitų koplyčioje Mišias aukojo kun. L. Andriekus, pasakydamas pritaikytą pamokslą. Po pamaldų prie laisvės paminklo buvo padėtas vainikas mirusiems mokslininkams pagerbti. Vainiką nešė inž. J. V. Danyš iš Kanados, R. Zalubas iš Vašingtono ir Pr. Masilionienė. Padėjęs vainiką, buvo sugiedota "Marija, Marija".

Didžiojoje Jaunimo Centro salėje vyko baigiamasis posėdis, kurį pradėjo dr. R. Šilbajoris. Labai turininga kalbą pasakė dr. J. Gimbutas. Jis išryškino Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį ir jo reikšmę lietuviams. Jis taip pat paminėjo, kad ir šiame simpoziume dalyvauja mokslininkai, studijavę Vilniaus universitete. Paminėjo Pr. Čepėno naujai išleistą istoriją. Apgailestavo, kad leidžiant šią istoriją, reikėjo skolinti medžiagą iš Europos bibliotekų, nes Lietuvos universitetas atsisakė duoti. Dr. J. Gimbutas pranešė, kad Vilniaus universiteto sukaktį paminės ateinančiais metais Lituanistikos Institutas ir Liet. Kat. Akademijos suvažiavimas Čikagoje.

Simpoziumo pirm. dr. K. Ambrozaitis painformavo dalyvius apie jo eiga. Paskaitų buvo 115, dalyvavo per visas dienas apie 1.300 klausytojų. Leidinio išplatinata apie 900. Literatūros vakare dalyvavo 800 klausytojų, bankete 411 asmenų. Dėkojo visiems prie šio didelio ir kultūringo darbo prisidėjusiems.

Inžinierių vardu atsiveikimo žodį tarė pirm. A. Kerelis, gydytojų sąjungos — dr. D. Giedraitis, LB — inž. V. Kamantais. Dr. R. Šilbajoris dėkojo mokslinės programos vadovams dr. J. Rėklatienei, dr. V. Kleimui ir dr. M. Vygantui. Jis dar suminėjo, kad šiame simpoziume turėjome asmenis, kurie neseniai paliko Lietuvą, būtent, T. Venclovą, J. Jurašą ir I. Merą. Taip pat džiugu, kad iš Paryžiaus atvykęs prof. Greimas taip aktyviai dalyvavo paskaitose. Už vis labiausiai dėkojo inž. J. Rimkevičiui, kuris ypatingai daug darbo įdėjo į šį simpoziumą. Iškilme baigta Lietuvos himnu.

Pastabos

Reikia pažymėti, kad simpoziume su paskaitomis dalyvavo šie mokslininkai iš Kanados: Juozas V. Danyš iš Otavos, Vilnius Fidleris iš Chalk River, Romualdas Knystautas iš Montrelio ir Arūnas G. Šlekys iš Toronto.

Simpoziumas praėjo labai gerai, tačiau reikėtų susirūpinti ir skatinti, kad tokiuose simpoziumuose klausytojais dalyvautų daugiau studijuojančio jaunimo. Jei yra reikšminga tautinių šokių šventė, dainų šventė, jaunimo kongresas, tai juo labiau yra reikšmingi mokslininkų susibūrimai.

Visos simpoziumo paskaitos bus išleistos atskirais leidimais — gamtos mokslų — "Technikos Zodyje", medicinos — Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos žurnale "Medicina".

Ukrainos prezidentas tremtyje MYKOLA LIWYCKI ir Vyriausio Lietuvos Išlaivinimo Komiteto pirm. dr. J. K. VALIŪNAS, pasirašę abiejų tautų draugiskumo ir bendradarbiavimo deklaraciją Filadelfijoje 1977 m. lapkričio 12 dieną

Nuotr. K. Čikoto

Kanados Lietuvių Fondo aukotojai

Nauji nariai ir inaišai:	
740. Skilandžiūno, Vlodo atm.	\$100
741. Pranulio, Broniaus atm.	100
742. Ruzgas, Albinas (Montrealis)	100
743. Kulnys, Vyatas (Toronto)	100
744. Račienės, Genovaitės atm.	525
745. Pabedinsko, Antano atm.	200
746. Jonyno, Jono atm. (Detroitas)	100
747. Janavičiaus, Aleksandro atm.	170
748. Puteris, Anelė	200
749. Poškienės, Onos vardu Inašų papildymai:	100
112. Dr. A. Sidlauskaitė	iki 275
175. Daugėlavičius, Alfonsas	500
435. Dr. A. Dailydė	125
455. Rimuš, Prano ir Kamilės atm.	300
459. Kęsgailos, Stepono atm.	1560
734. Juodviršio, Juozo atm.	600
186. Basčio, Prano atm.	1400
23. KLB Otavos apylinkė	3200
Otavos lietuvių kapelionas kun. dr. V. Skilandžiūnas ir šeši broliai Vladą ir jo uošvį B. Pranulį.	

Vėlonės Genovaitės Račienės artimieji, draugai bei pažįstami vietoje gėlių suteikė \$525. Aukų po \$30: K. S. Baltrušiai, M. Zvirlys, J. A. Lukošūnai; po \$25: P. B. Jucevičiai, J. J. Račilos, J. Tumasas; po \$15: S. Remeikaitė, J. Riaba; \$13: K. B. Lukošiai; po \$10: P. Gulbinskas, J. Poška, E. Aliušauskienė, J. J. Sarūnai, L. G. Vyšniauskai, B. Šėpanavičius, V. Augėnas, A. E. Kiškiai, E. G. Kuchalskiai, dr. A. Pavevičius, K. P. B., S. A. Grigaliūnai, P. Z. Sakalai, J. G. Avizonis, H. Štepatis, M. Adomavičius, V. Vaitkus, M. V. I. Repeškos; po \$5: L. Setkus, I. I. Valiuliai, B. J. Sriubiskiai, V. F. Skrinšai, A. Kairys, L. Novogrodskienė, P. B. Sapliai, B. Bačėnas, O. Indrelienė, P. Bacevičius, A. G., A. Viskontas, V. Jankaitis, A. Totoraitis, V. Salmiras; \$2: M. Žilvitenė. Vyriai ir visiems artimiesiems Fondas reikią nuosirdžią užuojautą.

Antano Pabedinsko 20 metų mirties sukakties proga kaip nemirštančios meilės pareiškimą žmona Bronė Pabedinskienė ir šeši jį KL Fondą.

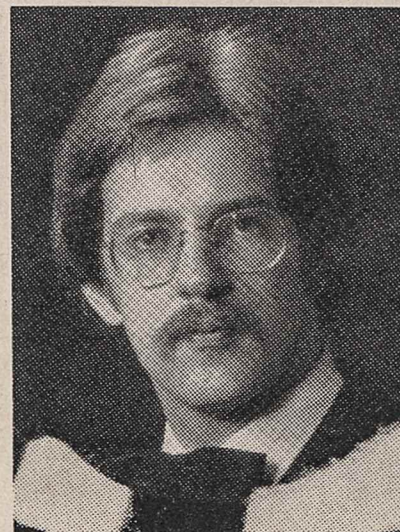
Šį rudens mirusių detroitiešių Joną Jonyną pagerbdami ir šeši jį Fondą šie artimieji: J. Bersėnų šeima, P. M. Genčiai, J. Lekas, K. J. Valaičiai, P. Vaitiekūnas. Fondas užjaučia likusią šeimą ir dėkoja aukojusiems.

Delhi rajone mirusį Aleksandrą Janavičių pagerbė irrašydami jį Fondą ir aukodami po \$80: E. Bersėnienė ir Zita Bersėnaitė; \$10: Jonas Jakaitis. Visiems nuosirdus aciu.

Fondas dėkoja visiems padidinusiems savo įnašus: dr. A. Sidlauskaitė, A. Daugėlavičiui, dr. Rimšaitė, dr. A. Dalydė, trims Juodviršių broliukams — Pranui, Steponui, Mykolui ir KLB Otavos apylinkė. Malonu turėti narių tarpe montrealiešių Albiną Ruzgą, torontiešius — Vyta Kulnį ir Anelę Puteris. Didį garbę SLA 72 kuopai, kuri irrašė Cna Poškienė.

Visai neseniai gautas a.a. Prano Basčio testamentinio palikimo \$1000 KL Fondo knygos išleidimui.

Staigi Stepono Kęsgailos mirtis sukrėtė ne tik Montrealio visuomenę, bet ir visos Kanados lietuvius. Šis žemaitijos sūnus buvo darbštus visuomenininko pavyzdys. Tarp daugelio kitų jo nuopelnų nepaminėsime.

VYTAUTAS-JONAS MACAS, baigęs akademinis mokslus bakalauro laipsniu, toliau tęsia ekonominių mokslų studijas. Yra vedęs mokytoją Ireną Julek. Dirba Ontario valdžios tarnyboje

tiną jo darbo vaisius — KLB krašto valdybai pirmininkavimo metais gimė ir Kanados Lietuvių Fondas. Visi Fondo nariai dėkoja Tau, Steponai, o žmonai Joanai, broliui Antanui ir visiems giminėms Lietuvoje reikią nuosirdžią užuojautą. Kad a.a. Stepono atminimas ilgiau kalbėtų, vietoje gėlių suaukojo \$1260. Aukų \$100: A. Kenstavičius; \$50: V. A. Daugėlavičiai; \$35: N. V. Jakonai; po \$30: I. P. Lukoševičiai, V. M. Bankauskai, Kredito Koop. "Litas"; po \$25: J. M. Juodviršiai, J. Anelūnienė, A. J. Mališkos, I. V. Pavilaniai, P. Bernotas, J. G. Rukšėnai, B. J. Lukoševičiai, J. J. Adomoniai, S. A. Aliušauskai, J. F. Gaudušai, KLB Montr. apyl. valdyba; po \$20: A. S. Danaičiai, P. Effertas, V. V. Ivanauskai, D. J. Gražiai, J. K. Andriuskevičiai, P. J. Adamoniai, A. V. Peteraičiai, K. W. Gentemann, V. Kačergius, M. J. Adomaičiai, I. Petrauskas; po \$15: H. Z. Lapina, I. A. Klidai, S. Šetkus; \$11: K. B. Lukošiai; po \$10: Z. A. Urbanai, R. L. Urbanai, M. J. Pakuliai, V. Lapienė, S. A. Staškevičiai, B. Botyrienė, R. Simaniūškis, E. J. Dalmotai, St. Morkūnas, J. Ju-

rėnas, I. A. Vazalinskai, M. A. Joneliai, K. Toliušis, B. D. Rupšiai, J. B. Niedvarai, J. Išganaitis, E. V. Kerbeliai, L. Gedvilaitė, M. P. Bartoškos, G. Gedvilienė, N. Akstinienė, J. Norvaisa-Girinis, J. Zabeliauskas, Juozas Lukoševičius, S. V. Piečiai, E. Urbanaitė, A. P. Drešeriai, D. B. Staškevičiai, R. J. Piečiai, N. J. Kibirkščiai, V. Skaisgirys, B. M. Makauskai, E. R. Verbylos, G. P. Rudinskai, J. P. Baltuonai, G. V. Kudžmos; po \$5: J. Šiaučius, A. Kalvaitis, A. Žiukas, R. Milaknis, G. Alinauskas, P. Juodkojis, E. Navičienė, J. Jagminas, L. Balaišis, O. Bieliūnaitė, J. Žitkus, D. Jurkus, A. Vapšas, K. Martinėnas; po \$2: J. Gedminas, J. Jurgutis.

Mieli lietuviai, jau metų pabaiga nebetoli — įstojiusiems j Fondą nariais inaišai atleidžiami nuo pajamų mokesčio. Fondas jūsų laukia.

KL Fondas tikriausiai rems Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte kitais metais, tačiau, jei bus rimtesnių reikalų, prašymai gal bus patenkinti. Prašymus adresuoti: K.L. Fondas, 28 The Palisades, Toronto, Ont., M6S 2W8.

KLF Valdyba

Žodis tautiečiams laisvėje

Laisvieji lietuviai, kol okupantas laiko pavergęs Tėvynę Lietuvą, kol pamintos Lietuvoje žmogaus teisės, tol reikalingas ir remtinas Lietuvos Išlaivinimo Tautos Fondas, nes auka Tautos Fondui yra auka Vyriausiam Lietuvos Išlaivinimo Komitetui — auka Lietuvos laisvinimui.

Lietuvos laisvinimo darba VLIKas be paliovos dirba daugiau kaip 30 metų (be kita ko, ir ELTOS biuleteniai įvairiom kalbom ir radijo valandėlės Lietuva). Į infomacijos darbą neseniai įsijungė VLIKo suorganizuota žinių tarnyba "Lithuanian Information Service". Dirbama be paliovos ir neperodinės informacijos srityje. Taip, pavyzdžiui, šiuo metu ruošiamas anglų kalba išsamus enciklopedinio pobūdžio leidinys apie Lietuvą, kurio seniai pasigendama.

Politinėje srityje pagrindinis VLIKo dėmesys pastaruoju laiku teko Belgrado konferencijai, siekiant ją panaudoti Lietuvos labui, nežūrint to, kad ji yra nelemtos Helsinkio konferencijos padarinys.

Šią konferenciją vietoje stebėjo VLIKo atstovas. Jos dalyviams buvo įteikti memorandumai. Ryšium su ja paskleista 6.000 egzempliorių religinio persekiojimo Lietuvoje apžvalgos anglų kalba. Per ELTą surinkti duomenys apie išskirtas šeimas.

VLIKas labai vertina bei sveikina ir kitų organizacijų dirbamą politinį darbą, bet nemažiau džiaugiasi Jūsų pasitikėjimu ir parama VLIKo veiklai.

Už nuolatinę ir tolimesnę paramą VLIKui per Tautos Fondą iš anksto nuosirdžiai dėkojame savo ir pavergtos Lietuvos lietuvių vardu, kurių pasitikėjimą VLIKas ir šandien neabejotinai turi.

Šeš

SPORTAS

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Mokslas ir kūrybos simpoziumas lapkričio 23-27 d. Čikagoje praėjo labai sėkmingai. Šiame simpoziume pirmą kartą buvo atstovaujami ir fizinės kultūros reikalai. Paskaitas skaitė nepriklausomos Lietuvos fizinio auklėjimo atstovai — dr. Algirdas Vokietaitis ir Jurgis Jašinskas. Tai buvo vertingas įvadas besitiriančioms PLS Žaidynėms.

Balys Savickas, pasižymėjęs šaudytojas, turįs nemažai patyrimo šaudymo varžybose, yra pakviestas vadovauti PLSŽ-nių šaudymo sekcijai. Jis buvo vienas iš šaudymo pareigūnų 1976 m. Montrealio olimpiadoje.

Stalo tenisas lietuvių tarpe visuomet buvo populiarus. Ir PLSŽ jis užims svarbią vietą. Toronto stalo tenisininkės — seserys Nešukaitytės ir Birutė Plučaitė yra žinomos ne tik Kanadoje, bet ir už jos ribų. Nenumatoma, kad jos susilauks rimto pasipriešinimo iš kitų. Vyrų klasėje dėl medalių varžysis Toronto, Niujorko ir Čikagos stalo tenisininkai.

SPORTAS LIETUVOJE

Vilniaus „Žalgirio“ futbolininkai, išsikovoję teisę sekančiai sezoną žaisti pirmąją vadinamojoje vidurinėje lygoje, draugiškoms rungtynėms buvo išsiųsti į marksistų valdomą Angolą. Šioje Afrikos valstybėje jie viešės porą savaitių.

Augščiaušiosios moterų krepšinio lygos pirmenybių pirmojo rato varžybos vyksita Simferopolioje. Lietuvai jose atstovauja Vilniaus „Kibirkštis“ komanda. Sužaidus po 10 rungtynių, pirmą vietą iškovė Rytos TTT krepšininkės su 10 taškų, antrą — Maskvos srities „Spartakas“ su 9, trečią — „Kibirkštis“ su 8 taškais. Šioje lygoje yra 12 moterų krepšinio komandų.

Vilniuje susitiko Čekoslovakijos ir Lietuvos stalo teniso rinktinės. Stipresni buvo Lietuvos atstovai: vyrai čekoslovakus įveikė 7:6, moterys čekoslovakas — 9:4. Individualiai šio turnyro laimėtojai tapo P. Ovčaržikas iš Prahos ir A. Stankienė iš Kauno.

Vengrijoje lankėsi Vilniaus „Kuro aparatūros“ tinklininkai ir sužaidė keturias rungtynes. Vilničiai laimėjo visus susitikimus. Du kartus jie įveikė Budapeštį „Spartakusą“ 3:1 ir 3:0, Vengrijos čempionus „Čepelio“ klubą — 3:2 ir „Kečmeto“ komandą — 3:1.

Vilniaus „Statybos“ krepšininkai, ruošdamiesi pirmenybėms, lankėsi Čekoslovakijoje. Litomče jie nugalėjo „Spartos“ komandą 110:75, Prahoje — „Slavija“ 108:89.

Tikimasi ir torontiešių Pauliaus Kleveno, Jono Nešukaičio ir Emilijaus Vaičekausko pergalį. Jaunių klasėje pajėgiausi varžovais bus Toronto Vėjio ir Niujorko jaun. stalo tenisininkai. Mergaičių klasėje daugumą laimėjimų nusisė Hamiltono Kovo jaun. stalo tenisininkės. Australijos lietuviai savo tarpe yra turę pajėgių stalo tenisininkų. Tad ir žaidynėse iš jų galime susilaukti nenumatytų staigmenų.

Stalo teniso varžybos bus vykdomos vyrų, moterų, jaunių ir mergaičių A, B ir C klasėse. Prieauglio klasių amžiaus riba nustatoma pagal SALLFAS taisykles. Suaugusių klasių bus vykdomos vieneto, dvejetų ir komandinės varžybos. Prieauglio klasių numatytos tik individualinės varžybos, tačiau yra pageidavimų, kad jaunių A klasėje būtų surengtos ir komandinės varžybos. Visas varžybas tvarkys komitetas, kurį sudaro torontiečiai Jonas Nešukaitis, Emilijus Vaičekauskas ir Niujorko Pranas Gvildys. A.S.

Tradiciniame bėgime iš Palangos į Klaipėdą varžėsi 21 sportininkas. Pirmą vietą laimėjo minskietis studentas I. Šišas, 24 km 500 m nubėgęs per 1 val. 18 min. 7 sek. Nuo jo 2 min. 43 sek. atsiliko Lietuvos atstovas A. Krizinauskas, II vietos laimėtojas.

Tradicinį tarptautinį vandensvydžio turnyrą Kaune laimėjo kauniečių „Raudonojo Spalio“ komanda, nugalėjusi lenkų Šėcino „Arkoniją“ 10:9, Alma Ato „Dinamo“ — 5:4, Vilniaus „Delfiną“ — 8:3.

Geriausius Lietuvos šuolininkai į vandenį susitiko Kaune. Čempionais tapo vilniečiai: vyrų šuoliuose nuo 1 m trampolino ir 5 m bokšto — S. Juška, moterų šuoliuose nuo 1 m trampolino — L. Naruševičiūtė, nuo 5 m bokšto — A. Locaitytė.

Lietuvos regbio (rugby) pirmenybių taurę laimėjo Kauno „Politechnika“, baiginiame susitikime 27:3 įveikusi plūgins „Perkūną“.

AUSROS ŽINIOS

Aušros sporto klubo rėmėjų būrelis džiaugiasi gražiai pavykusiu klubo baliui ir nuosirdžiai dėkoja: solistams — J. Sriubiskienei, V. Verikaitiui ir muzikui E. Krikščioniui už puikiai atliktą meninę programą; piniginius aukomis paramėsiems klubo veiklą: dr. R. Karkai, V. Mockeliūnui, R. Burduliui, P. Skrebutėnui, K. Kiriliui, Slazickui ir Eišiniui. V. M. Krepšinio treniruotės Prisiškėlo salėje — pirmadieniais, 6 v.v. — mergaitėms, 8 v.v. — jauniems, antradieniais, 5.30 v.p.p. — jaunučiams.

Skautų veikla

• Sktn. Stepo Kairio muzikinio vieneto dešimtmečio popietė gruodžio 4 d. L. Namuose sutraukė 250 svečių. Koncertas pradėtas įžanginiu ps. S. Kazilevičiūtės žodžiu, kuriame trumpai apžvelgtas dešimtmetis ir tylos minute pagerbtis vieneto įkūrėjas v.s. Stp. Kairys ir ženklo autorius dail. T. Valius. Po trumpos pertraukos, pradedant antrąją dalį, vieneto globėjas s. L. Kalinauskas padėkojo svečiams už atsilankymą ir paramą. Vieneto ženklai buvo įteikti I. Kairienei ir ilgamečiams vieneto nariams. Koncertas užtruko virš valandos. Loterijos laimikiai atiteko: J. Dagio medžio skulptūra A. Kairiui, J. Batūraitės - Lemkienės paveikslas — I. Pukrienei, tėvų komiteto džiointų gėlių puokštė — E. Žekui, L. Sendžikienės pagalvėlė — V. Paulioniui, A. Jucienės paveikslas — L. Dargienei, S. Pacevičienės keramikos vaza — P. Ciplijauskienei, V. Balsienės keramikos dubuo — P. Butėnui, L. Sendžikienės antra pagalvėlė — R. Breen ir Auksolio Valiūno paveikslas — dr. J. Urbaičiui. Loterijai vadovavo v.v.l. E. Namikienė. Kavos -pyragų vaišėmis ir įspūdių pasidalinimu baigtas malonus, vieneto darbą paskatinantis susėjimas. Ačiū sesėms, broliams talkininkams, L. Namų vadovybei už patalpas, KLB Toronto apylinkės valdybai ir jos pirm. A. Juzukoniui už gėles, kurios vienietui buvo maloni staigmena. Prie įėjimo aukų surinkta \$457.15; už loterijos biuletenus gauta \$623.50. Aukų \$50: I. Kairienė; \$20: J. G. Baltadunai, A. H. Stepaiciui, M. A. Vasiliauskai; po \$10: A. D. Keršiai, R. E. Namikai, O. Indrelienė, B. Stundžia, V. J. Skrebutėnai, K. D. Batūrai, P. B. Šapliai; \$15: K. Lukošius, po \$5: J. A. Janakiaičiai, E. Jankutė, A. Vainauskas, p. Cesėkienė, V. Kalendrienė; \$3: Z. Gvildytė; \$2: P. Šernas. Kiti aukoję mažiau arba prašė neskelbti pavardžių. Ačiū visiems. Jei dar kas norėtų vienietui paaukoti, parenti jo narius, vykstančius į Australiją, prašome aukas siųsti „Paramai“ (sąsk. nr. 4069). „Satrijos“ ir „Rambyno“ tėvų k-tas vienietą parėmė \$200 auka. Skautiškas ačiū.

• „Satrijos“ ir „Rambyno“ tuntu rengiamos Kūčios — gruodžio 18 d. Prisiškėlo salėje. Kviečiami skautai, skautės, sk. vyčiai, vyr. skautės, akademikai-kės, skautininkai-kės, tėvų komitetas, Romovės valdyba.

• Lapkričio 27 d. Mindaugo drės iškyloje rikiuotės pratimų varžybas laimėjo Lapiniai, morzės — Briedžiai ir Žirgai, pasirodymų prie lauko — Žirgai. Trys geriausi iškylos aprašymai bus premijuojami ir nusiųsti „Skautų Aidui“.

• Jūr. v.s. Br. Stundžios knyga „Būrės ir varikliai“ jau surinkta. Skaitomos korektūros ir tvarkomos iliustracijos. C. S.

VYČIO ŽINIOS

Detroite įvyko komandinės stalo teniso rungtynės, kuriose dalyvavo Flora ir Glorija Nešukaitytės. Flora žaidė Ontario moterų komandoje, kuri laimėjo III v. Pirmą vietą čia laimėjo JAV ir II — Kvebekas. Blogiau sekėsi Glorijai, kuri dėl ligos negalėjo dalyvauti rungtynėse. Ji turėjo žaisti Ontario mergaičių komandoje. A. S.

Toronto namo garaže nuo dinamito sprogimo žuvo trys serbai — P. Klajicas, R. Panicas ir iš Wellando atvažiavęs P. Bunjevacas. Po ilgo tyrimo policija padarė išvadą, kad jie buvo prieš Tito nusistatę nacionalistai, garažę bandė pasigaminti bombų, kurias būtų padėję prie Jugoslavijos konsulatų bei ambasadų. Nelaimė įvyko dėl pase-nisio pavogto dinamito, sprogusio jų rankose.

Dėl Ontario sveikatos draudos OHIP apgaudinėjimo šešis mėnesius kalėjimo gavo Sudburio gydytojas dr. T. J. Moga. Atlikęs baumę, jis turės grąžinti draudai \$40.000, kuriuos buvo gavęs už neatliktas paslaugas pacientams Algomos sanatorijoje. Bramptone devynių mėnesių kalėjimo susilaukė Finchgate rentgeno persvietimo centro savininkas W. Pazin. Draudai jis turės grąžinti apgaulingai gautą \$50.000 sumą. Be to, teismas jam priteisė ir \$25.000 baudą. Seniau nesąžiningi gydytojai ir laboratorijų savininkai tik grąžindavo pinigų, be nebūdavo teisiami ir baudžiami kalėjimu.

REAL ESTATE LTD.
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ

PACIFIC-BLOOR, atskiras plytų namas, trijų augštų; pilnai modernizuotas, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. Netoli Bloor ir High parko.

BLOOR-SHAVER, mūrinis vienaauštis, 3 miegamųjų su prijungtu garažu. Užbaigtas rūšys (baras). 50 pėdų priekis. Sklypas su vaismedžiais. Greitas perėmimas.

NETOLI PRISIŠKĖLO parapijos šventovės keturbutis. Gražūs, erdvūs butai po 4 kambarius. Alyva šildomas. Keturi garažai. Nėdelis įmokėjimas ir viena atvira skola.

KLASKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

MISSISSAUGA, prabangus vienaauštis, 4 miegamųjų; 3 modernios vonios. PARDUOTAS. Prašoma kaina tik \$89.000. Vertas daiktų.

QUEEN-CALENDER, atskiras plytų namas, 3 augštų; 3 modernios virtuvės ir prausyklos. PARDUOTAS. Parduodamas su visais įrengimais. Testamentinis palikimas. PARDUOTAS. Parduodamas su visais įrengimais. PARDUOTAS. Parduodamas su visais įrengimais.

INDIAN RD. — ARTI BLOOR, atskiras mūrinis namas, 3 augštai, 4 kambariai pirmame augšte; labai gerame stovyje; privatus įvažiavimas, dvigubas garažas. Įmokėti apie \$25.000.

VARSITY-DUNDAS, 6 kambariai, su užbaigtu rūsiu; namas apie 18 metų senumo, modernus, su privačiu įvažiavimu, įmokėti tik \$8.000.

WESTON RD.-EGLINTON, naujai atremontuota krautuvė, plius 4 kambarių butas; gera vieta betkokiam verslui, įmokėti apie \$10.000.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame augšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Įmokėti apie \$25.000.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS

S. Jokubaitis 537-2869 A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

IMA:

MOKA:

8¼% už 1 m. term. dep.

9% už pensijų ir namų planą

7¼% už spec. taupymo sąsk.

7% už taupymo s-tas

6% už čekių s-tas (dep.)

9½% už asm. paskolas

9¼% už mortgicijus

AKTYVAI virš 18 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekis ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

Louis Temporeale — oficialus skulptorius —

Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume nesukubdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757 Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (moir), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454

Lietuviams daroma NUOLAIDA

A & B ELECTRIC CO.

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTICKONIS GINTAS ARTICKONIS

Miesto leidimas E-1079 Skambinti (collect)

Nemokamas įkainojimas Tel. 1-936-4612

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varstotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTOS BROS

Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

CHOLKAN R. Cholkan & Co. Ltd. Realtor REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

HIGH PARK-BLOOR, šurkščių plytų 7 kambarių atskiras namas; centrinis planas, platus privatus įvažiavimas su pristatytu šalia garažu; kaina sumažinta \$10.000 dėl skubaus pardavimo; sklypo priekis — 57 pėdos.

PRINCE EDWARD DR.-BLOOR, gražus, didžiulis 7 kambarių vienaauštis (bungalow); centrinis šildymas, užbaigtas rūšys su atviru židiniu; gražus kiemas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; viena atvira skola.

HIGH PARK BLVD., didžiulis 15 kambarių, atskiras namas; vandeniu-alyva šildomas; privatus įvažiavimas; apie \$40.000 įmokėti, viena atvira skola.

JANE-BLOOR, dvibutis; prašoma kaina tik \$82.000; didelis kiemas, garažas, netoli Bloor, 5 kambariai pirmame augšte.

SWANSEA, atskiras 7 kambarių namas; prašoma kaina tik \$60.500; reikalingas remontas; netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, 5 kambarių vienaauštis (bungalow); garažas su privačiu įvažiavimu; vandeniu-alyva šildomas; netoli Bloor, prašoma kaina \$69.900.

KINGSWAY, atskiras 5 kambarių vienaauštis, (bungalow); alyva šildomas; privatus įvažiavimas; prašoma kaina \$65.900, mažas įmokėjimas.

INDIAN RD.-BLOOR, 10 didelių kambarių, atskiras namas, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu; viena skola; visai netoli Bloor ir Lietuvių Namų.

WINDERMERE-BLOOR, sumažinta kaina iki \$65.000; atskiras 7 kambarių namas; garažas; reikalingas remontas; netoli Bloor; skubus pardavimas.

P. KERBERIS, 2336 BLOOR STREET WEST tel. 763-5555 namų 535-1584

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400 M6H 1A8

AKTYVAI — virš 13 milijonų	
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlis 1 metu 8¼%
Antradieniais 10 - 3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais 10 - 3	taupomasis s-tas 7%
Trečiadieniais uždaryta	depozitų-čekių s-tas 6%
Ketvirtadieniais 10 - 8	
Penktadieniais 10 - 8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9 - 1	asmenines 9½%
Sekmdadieniais 9.30 - 1	nekiln. turto 9¼%
	investacines 10%
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.	

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Priėmęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

• Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.

• Visi automobilių mechaniniai taisymai.

• Snieginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas posėminio.

Nuomojami, taisomi, parduodami televizijos, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas (1862 Mattava Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio, 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sumokėjo po \$125. Pagrindinį žodį tarė konservatorių vadas J. Clarkas, tarp kitų dalykų, siūlęs Kanados konstitucijos reformą, valdžios išlaidų sumažinimą, pasitikėjimo atstatymą privatinėje Kanados ekonomijos srityje. Praėjusią savaitę paskelbtai Galupo instituto viešosios nuomonės tyrimo duomenys liudija prasidėjusį konservatorių populiarumo kilmą ir liberalų kritimą. Su 44% vis dar pirmąją liberalai, tačiau skirtumas tarp liberalų ir konservatorių sumažėjo iki 10%, o praėjusią vasarą jis siekė 24%. Net 33% apklaustų kanadiečių tebėra neapsisprendę.

Generalinis Kanados kontrolierius J. J. Macdonell, peržiūrėjęs valdžios išlaidų knygas, atskleidė kaikurias nepateisinausias išlaidas. Didžiausio dėmesio betgi susilaukė jo pranešimas, kad Kanados pensijų planui gresia bankrotas: išmokama daugiau, negu surenkama. Fondo išlaidas ypač padidino valdžios įstaigų pensininkams užtikrintas pensijų augimas pagal infliacijos nuosimtį. Finansų

min. J. Chretien prisipažino, kad ši klausimą gali tekti peržiūrėti. Šią privilegiją turi ir parlamento nariai. Jei opozicijos vadas J. Clarkas po 25 metų parlamente išeitų pensijon, būdamas 60 metų amžiaus, jis kasmet gautų po \$72.500. Jeigu jo pensija būtų kas metai didinama pagal 7% infliaciją, ji pasiektų \$142.700, kai J. Clarkui bus 70 metų amžiaus. Tokį pensijų didinimą turi tik buvusieji valdžios tarnautojai. Privatių bendrovių mokomom pensijom jis nėra taikomas.

Toronto policija tiria vieno vengro nužudymą ir nesėkmingus bandymus nužudyti du kitus vengrus. Kelias šūviais buvo nušautas savo name A. Rehti, 73 metų amžiaus, o pas jį gyvenęs Ch. Geblovics, 66 metų amžiaus, susilaukę medžioklinio šautuvo šūvio. Abiem atvejais šaudoma buvo iš lauko pusės pro kambario langus. Trečiasis vengras S. Feher, 36 metų amžiaus, savo bute rado dvi padėtas bombas, kurias speksmai pašalinti policija. Šie veiksmai greičiausiai yra politinio pobūdžio. Š.m. rugpjūčio 29 d. viename

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Ketinate pirkti nekilnojamą turtą — investuoti bei apsigyventi FLORIDOJE?

John (Jonas) PAŠKUS,

atstovaujantis didžiausią ir seniausią nekilnojamo turto įstaigą visoje Floridoje, mielai jums patarnaus.

The Keyes Co. REALTORS

3640 N. Federal H-way, Pompano Beach, Fla. 33064, USA

Įstaigos telefonas: 1-305-782-4422 Vakaraais ir nedarbo metu: 1-305-946-4389

MEDUS — reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas. Induose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest Telefonas 534-0563

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

1596 Bloor Street West Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neuapštos kainos. Gausiami kontakto lęšiai (contact lenses).

Didieji komunistų...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pranešime suglaustai. bet labai ryškiai aptarė da... srutką Lietuvos Bažnyčios padė... Jis, be kita ko, papasakojo, kaip vienam lietuviui kunigui buvo iškelta teismo byla vien už tai, kad jis buvo kitiem padalinęs popiežiaus enciklikos tekstą.

Venclovos liudijimas padarė gilių įspūdį tribunolo dalyviams ir posėdyje dalyvavusiems spaudos atstovams, kurie lietuvių liudijimus šiandien plačiai atspasakoję savo laikraščiu skiltyje.

Kardinolo pareiškimai

Sacharovo tribunolui labai reikšminga liudijimą pateikė ukrainiečių kardinolas J. Slipij, sovietų kalintas 18 metų. Pasak jo, visi ukrainiečių katalikų vyskupai yra arba mirę, arba kalinami, arba ištremti. Niekas nežino, kiek ukrainiečių kunigų nužudyta — gal 1.500, gal daugiau. Simtai tūkstančių tikinčiųjų buvo deportuoti į konc. stovyklas. Vieni jų mirė, kiti tebėra kalinami.

Ukrainoje savo laiku buvo 5.040 katalikų parapijų ir beveik 6.000 šventovių. Dabar nėra nė vienos katalikų parapijos,

nėra nė vieno vienuolyno, nėra nė vienos katalikiškos mokyklos, nėra nė vienos kunigų seminarijos. Kaip galime nepaisyti tokių skaudžių ir tragiškų žmogaus persekiojimo faktų — kalbėjo kardinolas. Niekad neužmirškime persekiojimo aukų, visų tų nesuskaitomų žmonių, kurie savo kančiomis, savo tauria asmenybe, savo auka prilygsta pirmiesiems krikščionybės kankiniams. Šių laikų katalikų krikščionys, pareiškė kard. Slipij, šaukiasi jų pagalbos. Padėkite jiems! Atsleiskite pasauliui neteisingumą ir smurto veiksmus prieš žmogaus teises!

Sacharovo tribunolo sesijos Romoje darbus seka iš įvairių kraštų atvykę spaudos korespondentai. Jiem yra dalinama gausi dokumentacinė medžiaga apie žmogaus teisių pažeidimus komunistų valdomuose kraštuose. Tarp dalinamų dokumentų yra taip pat ir įvairias pasaulio kalbas išvertti lietuvių įsisteigusių Helsinkio nutarimų vykdymui remti visuomeninės grupės pasiekus rezultatus. Šioje sesijoje T. Venclova padarė du pranešimus: apie religinės laisvės varžymus Lietuvoje ir apie Helsinkio nutarimų vykdymui sekti lietuvių grupės vadovo Viktoro Petkaus suėmimą bei kalinimą Sovietų Sąjungoje. T. Venclovos pranešimai sesijoje susilaukė didelio dėmesio ir daug prisidėjo prie Sacharovo tribunolo priimto sprendimo, būtent, "tribunolo tyrimai įrodė, jog Sovietų Sąjungoje ir Rytu bei Vidurio Europos kraštuose tikrai yra pažeidžiamos elementariausios žmogaus teisės".

Sis sprendimas susilaukė didelio atgarsio visame pasaulyje. Didžioji Italijos spauda, radijas ir televizija išties šaivaitę plačiai informavo visuomenę apie sesijos darbus ir iškėlė Lietuvos problemas. Vatikano radijos lietuvių programoje taip pat pla-

Aukojo "Tėviskės Žiburiams"

\$500: a.a. Jonas Pargaliauskas (palikimas).

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė: \$30 — C. Pocius; \$25 — P. Misevičius; \$20 — E. Švėgždienė, P. Medelis, St. Rūbys, Simas Veiversys, E. V. Smilgis, A. Trinkūnas, A. Viskontas, A. Mitalas, Vl. Simonaitis, A. Simanskienė, R. A. Slavickas, dr. E. Zubrienė, Algirdas Pessys, kun. dr. V. Skilandžiūnas, A. Pavilonis, S. Kneitas, V. Martinaitis, J. A. Karalius, B. Pakulis, Vyt. Gudaitis, St. Paketuras, Alb. Krakaitis, J. Talanaitis, Tėvai jėzuitai (Klevelande), J. Seperys, A. S. Vaivada, Lydija Korakas, V. Ziemelytė, kun. W. Wolko-vich, A. Pilypaitis, S. Kazemekaitis, Pr. Pargauskas, F. Guja, V. Paulionis, V. Meilus, Irena Ross, V. Sadreika, M. Selmys, H. G. Lapai, Bol. Pakalniškis, Vyt. Biskys, Simonas Zulpas, J. Domeika, Kazys Žilvitis. \$150: dr. Jonas Grinius (V. Vokietija); \$45: Tautos Fondo atstovybė Kanadoje; \$25: Rima Danieliūtė; \$20: A. Kantautas, Ona Balūnienė; \$12: Juozas Jurėnas; \$11: Mrs. S. Urnėžius. \$10: V. Aušrotas, Joana Račylėnė, F. Pavelko, Vl. Simonaitis, V. Martinaitis, Vyt. M. Leparskai, E. K. Kalasauskas, V. Meilus, E. Mikšienė. \$8: Emma Lorenz, A. Kaspariūnienė; \$7,50: M. Žekienė, DLK Gedimino šaulių kuopa (Delhi); \$6: V. Sa-

mulevičius, A. Diržys; \$5: J. Ramoška, U. Opanavičienė, S. Kneitas, Jonas Steponas, Ignas Slabšinskis, Antonia Butkus, V. Katarskis, J. Tomas; \$4: dr. E. Jasevičiūtė, J. Stanikūnas.

\$3: V. Kerulis, A. Šiaučius, S. Rakauskas, J. Vincius, E. Narbutaitė, K. Lukošius, Pr. Sliteris, M. Preikšaitienė, Kęstutis Norkus, Ed. Krakat, J. J. Butkus, P. Preikšaitis, Mrs. R. MacDonald, P. Mažaitis, J. Matutis, K. Serepėka, Pr. Balandas, V. Petrusis, V. K. Marijošius, Elzbieta Kazickas, St. Vaštokas, Janina Viečersinskas, J. Katkauskas, I. H. Stasiulis, A. Parešis, A. Druseikis, Mrs. I. Brannan, A. Sukauskas, E. Narbutaitė, Vl. Perkauskas, St. Jakaitis, A. Sakalauskas.

\$2: Kazimieras Malaske, V. Mikukas, J. Maziliauskas, V. Lukoševičienė, A. Kareiva; \$1: J. Mackevičius, Br. Pakštas, J. Jankaitis, Mrs. M. Wikis, P. Staniūnas, Vyt. Skrinškas, J. Virkietis, J. Rimkus. Nuoširdi padėka visiems lietuviškos spaudos rėmėjams, ypač tiems, kurie stambesne auka parėmė mūsų savitrašį.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

Lietuviška maisto krautuvė

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

All Languages Service

Vertėjai raštu ir žodžiu per 60 kalbų
Suite 1105, 67 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1J8
Tel. 361-0303

FRANK BARAUSKAS LIMITED

REAL ESTATE BROKER

- Patarnavimas lietuvių kalba
- Nemokamas namų įkainojimas
- Didelis namų pasirinkimas

Istaigos telefonas: 233-3323 R. Stasiulis 245-1297
3828 BLOOR ST. WEST - ISLINGTON - ONTARIO M9B 1K8

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI | BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGA

- Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.

Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Klevelando studentų dainos grupė "Nerija", vadovaujama Ritos Čyvaitės. Ją matome koncerto metu Detroite lituanistinių mokyklų vakare

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Rašytojo Venclovos pareiškimai

Pasibaigus lapkričio 25-28 dienomis Romoje vykusiai Tarptautinio Sacharovo Tribunolo II-jai sesijai, Lietuvos identitų grupei atstovavęs poetas -rašytojas Tomas Venclova kalbėjo spaudos konferencijoje, surengtoje Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos patalpose. Jis išsamiai informavo Romos lietuvių apie Sacharovo tribunolo II-sios sesijos darbus ir pasiektus rezultatus. Šioje sesijoje T. Venclova padarė du pranešimus: apie religinės laisvės varžymus Lietuvoje ir apie Helsinkio nutarimų vykdymui sekti lietuvių grupės vadovo Viktoro Petkaus suėmimą bei kalinimą Sovietų Sąjungoje. T. Venclovos pranešimai sesijoje susilaukė didelio dėmesio ir daug prisidėjo prie Sacharovo tribunolo priimto sprendimo, būtent, "tribunolo tyrimai įrodė, jog Sovietų Sąjungoje ir Rytu bei Vidurio Europos kraštuose tikrai yra pažeidžiamos elementariausios žmogaus teisės".

Sis sprendimas susilaukė didelio atgarsio visame pasaulyje. Didžioji Italijos spauda, radijas ir televizija išties šaivaitę plačiai informavo visuomenę apie sesijos darbus ir iškėlė Lietuvos problemas. Vatikano radijos lietuvių programoje taip pat pla-

čiai informavo apie T. Venclovos pareiškimus Sacharovo tribunole ir perdavė jo kalbą spaudos konferencijoje.

Iš okupuotos Lietuvos per Maskvą Romą nesenai pasiekė Kaune dirbusi akušerė Irena SVELNYTĖ ir jos 14-metis sūnus Džėnarus GALECKAS. Akušerės Irenos Svelnytės motina gyvena Klevelande, JAV-se, padėjo daug pastangų, kol iš sovietinės biurokratijos iškovojo savo dukrai teisę atvykti į JAV. Romoje Irena Svelnytė, globojama "Tolstoy Foundation" organizacijos, jau baigia tvarkyti emigracijai į JAV reikalingus dokumentus. Kl. Razminas

NORITE SUSIPAŽINTI su "Tėviskės Žiburių" savaitraščiu? Atsiųskite savo adresą ir gausite juos kurį laiką nemokamai. Naujiems skaitytojams "TŽ" pirmaisiais metais kainuoja tik \$9.

FLYNN'S gėlių krautuvė

(savininkai latviai)

Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus į dieną į visas ligonines ir laidojimo namus. Savininkė DIANA WALTERS pataria ir su tvarko gėles vestuvėms. Adresas: 139 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2L2. Tel. 534-2424

ĮKAINOJIMO ĮSTATYMAS

PRANEŠIMAS savininkams ir nuomininkams

Ryšium su pavėluotu įkainojimo įstatymo pataisų priėmimu normalus įkainojimo pranešimų grąžinimas Ontario savivaldybėse ir vietovėse taip pat yra pratęstas.

Pajamų ministerė Margaret Scrivener dėlto atidėjo metinio nuosavybės įkainojimo pranešimų grąžinimą iki 1978 m. sausio 19 d.. Iki šios datos minėti pranešimai turi būti grąžinti visose Ontario savivaldybėse ir vietovėse, išskyrus Waterloo srities savivaldybes, kur įkainojimo pranešimų grąžinimas pratęsiamas iki 1978 metų kovo 16 dienos.

Sis pratęsimas liečia laikotarpį, kuriame savininkai ir nuomininkai gali apeliuoti dėl įkainojimų. Dėlto galutinė data skundams, liečiantiems įkainojimus, pažymėtus pranešimuose, ir skirtiems įkainojimo peržiūros teismui (Assessment Review Court), yra pratęsta nuo 1978 m. sausio 19 dienos iki 1978 m. vasario 9 dienos Waterloo srities savivaldybėse data skundams pratęsta iki 1978 m. balandžio 7 d.

Ontario

MINISTRY OF REVENUE

MARGARET SCRIVENER, Minister of Revenue

T. M. RUSSELL, Deputy Minister

V. BAČIENAS

All Seasons Travel, B.D.

2224 DUNDAS STREET WEST,
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

"Tėviškės Žiburiams" viešoji kalėdinių sveikinimų auško:

\$30: S. B. Sakalai, Karolis, Aldona Rusinai ir vaikai — Marius, Liudvika; \$25: Archit. dr. Alfredas ir Nora Kulpavičiai, Albinas Gačionis su šeima, Marija Gečienė.

\$20: Marija, Vacys Vaitkai ir dukros, Liucija Skripkutė, Hamilton, Ont., Birutė ir Kazimieras Čepaičiai, Jonas, Birutė Aukštaičiai ir sūnus, Prima ir Bronius Šlapliai ir sūnus, Balbina ir Juozas Tamulioniai, Jurgis Račys, Jonas ir Anelė Puteriai, inž. Vytautas ir Stasė Liūmos, B. J. Tamulionis.

\$15: Janina ir Juozas Šarūnai, Anita, Regina ir Balys Pakalniškiai, Hamilton, Ont., Aldona ir Jonas Rانونiai, Stepas Varanka ir šeima, A. T. Sekonai, Stayner, Ont., Stefanija ir Marcelius Meškauskai, Vladas ir Alvinas Ramanaukai, O. V. Kudžma ir Genovaitė Kudžma, Hamilton, Ont., Vytas Kulnys ir šeima, Juozas, Zuzana ir Ramunė Stravinskai, J. Z. Didžbaliai ir šeima, Juozas ir Adelė Kizai, Bronius ir Alytė Liškauskai, Oakville, Ont., Benas, Vera Cvirkos, Simcoe, Ont., I. V. Ignaičiai ir šeima, Jadvyga, Jonas ir Edvardas Ignatavičiai.

\$13: Olga ir Antanas Želviai, Oshawa, Ont., Ona ir Vytautas Juodiškis, Stayner, Ont.; \$12: Juzė ir Pranas Žalaukskai.

\$10: Petras Gaidelis, Vladas, Aldona, Leta Vaitonai, Anelė ir Tomas Ziliai, Viktoras, Onutė ir Danutė Skukauskai, K. B. D. Žutaičiai, kun. Ant. Sabas, Sudbury, Ont., Marija ir Juozas Vasėriai, Bronius Mikšys, Vanda ir Petras Garneliai, Tillsonburg, Ont., K. Daunys, P. V. Dalindos ir šeima, Aldona, Juozas Petrauskai ir šeima, Stasys Dabkus, Petras, Gražina Stauskai ir sūnus, Antanas, Paulius, Aldona ir Jonas Kutka, Welland, Ont., Ada ir Valius Poškaiciai, Holland Centre, Ont., J. K. Dervaičių šeima, Hamilton, Ont., S. A. Petraičiai, Antanas ir Marytė Aulinskai, Oakville, Ont., Petras ir Ona Derliūnai, I. S. Girzdišauskai, M. D. Regina, A. J. Arštikaiciai, Brampton, Ont., J. J. Pilipavičiai, Elena ir Pranas Zuliai, Bronius ir Elena Kišonai, Stasė Beržinskienė, Ona ir Jonas Ažubaliai, Antanas Ambraška, Viga ir Vytas Augėnai, J. K. Bartkai, Hamilton, Ont., A. Paulius, Hamilton, Ont., V. S. Kneitai, Oshawa, Ont., J. O. Staškevičiai, Port Colborne, Ont., M. Jasionytė, Alfonsas ir Aldona Erštikaiciai, Stoney Creek, Ont., Algirdas ir Natalija Šalkauskai, Marija ir Mykolas Ramanaukai, Oakville, Ont., Monika Žekienė, Vladas Eizinas.

\$8: Petras ir Vera Koveliai, Hamilton, Ont., Petras Gulbinskas; \$5: Emilija ir Paulius Vindašiai, Delhi, Ont., Antanina ir Jonas Mikšiai, Hamilton, Ont., Juozas, Sofija Skučai, Montreal, P.Q., Ina, Bronė ir Jonas Maziliauskai, Arijia ir Stasys Skėma, A. G. Stankai, Joana ir Juozas Kvederiai, J. A. Ražauskas, J. Gimžauskas, Hamilton, Ont., Jonas Vaitkus.

Visi auškoje "TŽ" bus įjungti į bendrą didelio formato kalėdinį

ni sveikinimą, kuriame bus išreikšti linkėjimai artimiesiems, bičiuliams ir pažistamiems.

Medžio šaknų skulptoriaus Prano Baltuonio paroda Toronte gruodžio 3-4 d. buvo labai sėkminga. Ją aplankė nepaprastai daug žmonių. Nemažai roduinių buvo parduota. Parodoje budėjo ir paaškinimus teikė pats skulptorius Pr. Baltuonis ir p. Baltuonienė — abu montrealiečiai. Vieną kūrinių jėdu padovanojo "TŽ" spaudos baltiaus loterijai.

"Draugo" dienraštis š. m. lapkričio 16 d. laidoje išspausdino platoką A. Kalniaus rašinį "Popietė Dovydaičio dvasios šviesoje". Jame aprašomos dr. J. Girmiaus parašytos monografijos "Pranas Dovydaičis" suktuvėse Toronte spalio 23 d. ir prisimenami Lietuvos kankinių vitražai, numatyti to vardo šventovėje Anapilyje, kur įrikuotos ir prof. Pr. Dovydaičis. Ten sakoma:

... Dovydaičis pirmiausia buvo pavyzdingas lietuvis patriotas ir uolus krikščionis. O tai juk ir yra mums visiems svarbiausia, nes tai nurodo, jog pirmoji eilė jis priklauso lietuvių tautai ir Bažnyčiai, o tik paskui atitinkamoms organizacijoms. Juk šia tautine ir religine pirmenybe iš pat jaunų dienų jis pasirinko savo gyvenimo tikslu ir jam jis paskukojo visa, kas žmogui šioje žemėje yra gražiausia ir brangiausia: laika, jėgas, darba, turtą, mokslinę garbę, kurios jis lengvai galėjo nusipelninti netgi pasauliniu mastu, ir didžia dalimi savo šeimos laime. Ir kam visa tai? Ogi kad mūsų tėvynė taptų dora, kultūringa, išimokslinis, religinga ir graži, kad jos jaunimas pražystų margaspalviais žiedais, kuriais džiugintų Lietuvą ir kaimynines tautos gėrėtus. Taigi jis stengėsi išugdyti ažuolinę Lietuvą, mintančią Dievo žodžiu, kurio jis ir pats mito visa savo gyvenima. Jis už šiuos idealus ir mirė pasauliečio kankinio mirtimi (be-sielio komunistinio teismo sprendimu sušaudytas Sverdlovsk 1942 m. lapkričio 4 d.). O juk ir jis galėjo pasitraukti iš savo mylimo krašto ir išvengti sovietinio kijo smūgių, kaip išvengė me vienas ir iš mūsų. Bet, matyt, Dievas panorėjo jį pastatyti mums pavyzdžiu.

Kanados Lietuvių Sūnų ir Dukterų Savitarpinės Pašalpos Draugijos 65-rių metų sukaktis buvo paminėta lapkričio 19 d. jos svetainėje. Dalyvavo apie 200 asmenų. Tai daugiausia senosios ateivijos tautiečiai, remia komunistinę veiklą bei joje dalyvaujantys. Iškilinėje dalyvavo Ontario valdžios atstovai — min. John MacBeth su žmona, Miss Catharine Dowdall, Jim Dahl. Ministeris MacBeth pasveikino susirinkusius Ontario vyriausybės vardu. Dalyvių tarpe buvo ir prof. Harney, Ontario daugiaukultūrės istorijos dr-jos pirmininkas su savo pagalbininkais p. Kuechmeisteriu ir Mrs. Kunsler. Vakaro pranešėju buvo J. Yla, redagavęs komunistinį savaitraštį "Liaudies Balsas".

Vasario 16 gimnazijon išvykusių mokyti vaikų tėvai sako, kad jų vaikai ten yra labai patenkinti, o L. Morkūnaitė, išvykusi iš Hamiltono, parašė Vasario 16 gimnazijai remti komisi-jai padėkos laiška už pagalbą jai ten nuvykti mokyti ir pažymėjo, kad jai ten "gyventi ir mokyti labai patinka".

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas 531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis
1613 Bloor Street West

822-8480
Toronto Ontario

- * Namų — Gyvybės
- * Automobilių
- * Komerciniai

